

Міністерство освіти і науки України

Інститут спеціальної педагогіки НАПН України

**НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ
СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ
З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ**

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ:

Сільськогосподарська праця

8-10 класи

Автори:

Хованова О.А.- директор Богодухівського СНВК Харківської обласної ради;

Чеботарьова О.В. - кандидат педагогічних наук, ст. наук. співробітник;

Гарбуз О.В. – вчитель трудового навчання Богодухівського СНВК,

Гриненко В.Г. – заступник директора з навчально-виховної роботи Богодухівського СНВК.

Київ - 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Головною метою трудового навчання у спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах для дітей з розумовою відсталістю є формування особистості, підготовленої до самостійного життя і активної діяльності в умовах сучасного високотехнологічного, інформаційного суспільства.

Основоположна роль у трудовому навчанні відводиться його змісту – педагогічно обгрунтованій, логічно впорядкованій і зафіксованій у навчальних програмах, підручниках і посібниках інформації, на основі якої учні засвоюють знання та вміння, необхідні для трудової підготовки за умов реалізації корекційно-розвивального впливу на їхній психофізичний розвиток.

Програму розроблено на основі передового багаторічного досвіду Богодухівського спеціального навчально-виховного комплексу, який є обласним комплексом – навчально-виховним закладом, який здійснює загальноосвітню та професійну підготовку розумово відсталих дітей на основі комплексної корекційно-реабілітаційної роботи.

Дана програма розрахована на підготовку учнів спеціальних навчальних закладів для роботи в сільському господарстві як робітників фермерських господарств, овочівницьких та садівничих бригад з частковою механізацією виробничих процесів.

Науково-практичний досвід засвідчує важливість і доцільність запровадження в спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах загальнотехнічного навчання як підготовчого етапу до професійного навчання. Елементи цієї роботи продовжаться й надалі, коли учні переходять до першого курсу училища ОНВК, яке готує спеціалістів з сільськогосподарських професій, а по закінченні його, включається у виробничу діяльність.

При навчанні учнів за даною програмою чітко визначені два етапи.

Перший етап (5-8 класи) – основний. У цей період учні навчаються виконувати найбільш характерні ручні і деякі машинні роботи по вирощуванню овочів і догляду за тваринами.

Другий етап навчання (9-10 класи) розрахований на поглиблене вивчення матеріалу, пов'язаного з оволодінням спеціальними навичками професії дояра.

При навчанні в 9, 10 класах рекомендується проводити виробничу практику не лише в кінці, але й протягом всього навчального року. Для виробничої практики протягом навчального року відводиться 6 годин з 12 годин тижневого навантаження.

Після закінчення 9 класу учні здають кваліфікаційний екзамен в установленому порядку.

Програма з сільськогосподарської праці передбачає озброєння учнів доступними їм агротехнічними, зоотехнічними і біологічними знаннями, навчання навичок виконання ручних і деяких машинних сільськогосподарських робіт, наочне і практичне ознайомлення з сучасною механізацією виробничих процесів у рослинництві і тваринництві.

В програмі (у вигляді таблиці) дається перелік знань і вмінь, якими учні повинні оволодіти під час вивчення кожної теми, а також напрямок корекційно-розвивальної роботи.

У 8 класі учнів навчають вирощуванню огірків у захищеному ґрунті, знайомлять з деякими с/г машинами, що використовуються в рослинництві, і механізацією трудомістких процесів у тваринництві, а також з приблизними раціонами годування тварин та їх нормованим годуванням. Останній розділ найбільш складний. Для засвоєння учнями відомостей про норми й раціони годівлі необхідно використати вправи по зважуванню кормів та мінеральних добавок, що складають раціон годівлі.

У 9 класі учнів навчають ручному і механізованому доїнню корів, первинному обробітку молока, догляду за молочним посудом і доїльною апаратурою, годуванню дійних і новотільних корів. У зв'язку з цим передбачається більш детальне вивчення доїльної апаратури, улаштування вентиляції, каналізації і водопостачання на молочнотоварних фермах.

Учні 10 класу знайомляться з основами ґрунтознавства, плідівництва, овочівництва, способами переробки та зберігання овочів.

(8 годин на тиждень, всього 280 годин)

№ з/п	К-сть годин	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
		I семестр (128 год.)		
1	3	Вступне заняття Завдання навчання у наступному році. Проведення виробничої практики. Вибір ланкових і призначення відповідальних за реманент. Перевірка стану реманенту.	УЧЕНЬ: - розуміє поставлені завдання на навчальний рік. - вміє перевіряти стан реманенту.	Формування пізнавального інтересу до професій с/г спрямування. Виховання почуття відповідальності перед колективом, колективної взаємодії.
2	17	Збирання врожаю сорго <u>Теоретичні відомості</u> Строки збирання сорго. Правила збирання. Облік врожаю. Підготовка рослин сорго для подальшого обробітку. Затарювання і транспортування до сховищ. Закладання у сховище. Зберігання взимку. <u>Практичні роботи</u> Збирання врожаю сорго. Підготовка рослин для подальшого обробітку, затарювання і закладання у сховище.	УЧЕНЬ: - знає строки та правила збирання сорго; - називає етапи підготовки рослин до подальшого обробітку; - пояснює умови зберігання сорго взимку. УЧЕНЬ: - вміє вести облік врожаю сорго; - самостійно збирати врожай сорго; - має навички затарювання і транспортування сорго; - дотримується правил техніки безпеки при збиранні врожаю сорго.	Виховання самостійності при виконанні с/г робіт. Активізація навичок дотримання правил техніки безпеки під час виконання практичних робіт. Збагачення словника дітей новими словами. Формування особистісних якостей: наполегливості та цілеспрямованості. Виховання колективної взаємодії.
3	30	Збирання кормових коренеплодів і облік врожаю <u>Теоретичні відомості</u> Строки збирання кормових коренеплодів. Черговість збирання кормових коренеплодів. Способи збирання і правила обрізування бурячиння. Запобіжні заходи при обрізуванні бурячиння. Визначення врожайності з 1 га. Механізація збирання кормових коренеплодів. <u>Практичні роботи</u> Підкопування турнепсу лопатами, вибирання кормових буряків і турнепсу з рядків вручну, складання в купу. Обрізання бурячиння ножем. Зважування коренеплодів чи вимірювання кошиками. Підрахування загальної кількості зібраних коренеплодів. Транспортування коренеплодів до місця зберігання. Визначення врожайності з 1 га.	УЧЕНЬ: - називає строки збирання врожаю; - знає черговість збирання кормових коренеплодів; - називає способи збирання і правила обрізування бурячиння; - знає правила визначення врожайності; - має відомості про механізацію збирання кормових коренеплодів. УЧЕНЬ: - вміє самостійно підкопувати, вибирати буряк та обрізувати бурячиння; - має навички підрахування та транспортування зібраних коренеплодів; - дотримується правил техніки безпеки при збиранні кормових коренеплодів.	Розвиток словникового запасу на основі формування знань про етапи вирощування і збирання кормових коренеплодів. Розвиток умінь виконувати практичні завдання за словесною інструкцією вчителя. Виховання колективної взаємодії.
4	20	Закладання кормових коренеплодів на зберігання <u>Теоретичні відомості.</u> Умови, необхідні для зберігання кормових коренеплодів. Способи зберігання	УЧЕНЬ: - знає умови зберігання кормових коренеплодів;	Розвиток вміння самостійного мислення.

5	22	<p>кормових коренеплодів. Псування коренеплодів при неправильному зберіганні. Контроль за збереженням коренеплодів. Заходи, необхідні для дотримання нормальних умов зберігання коренеплодів. Поняття про ліжність коренеплодів. Першочергове згодовування тваринам нелітних коренеплодів.</p> <p><u>Практичні роботи.</u></p> <p>Закладання кормових буряків і турнепсу у сховище насипом у засіки. Систематичне спостереження за збереженням і умовами зберігання кормових коренеплодів. Закладання бурта: заглиблення ґрунту, будова вентиляційних канавок посередині, установлення вентиляційних труб, укладання коренеплодів, накриття соломою і зверху землею.</p> <p>Збирання і облік врожаю капусти</p> <p><u>Теоретичні відомості</u></p> <p>Строки збирання капусти пізніх сортів. Правила збирання. Облік врожаю. Визначення врожайності з 1 га. Причини розриву качанів під час їх росту. Процеси, які відбуваються в качанах капусти в останній період вегетації.</p> <p><u>Практичні роботи</u></p> <p>Рубання качанів сікачами. Очищення від нижніх листків і зважування. Визначення врожайності капусти. Відбір качанів, придатних для зимового зберігання. Закладання на зимове зберігання.</p>	<p>- називає способи їх зберігання; - знає причини псування кормових коренеплодів; - має поняття про ліжність коренеплодів.</p> <p>УЧЕНЬ: - вміє самостійно закладати кормові буряки у сховище; - має навички спостереження за збереженням і умовами зберігання кормових коренеплодів.</p> <p>УЧЕНЬ: - знає строки збирання капусти; - називає правила збирання; - перелічує причини розриву качанів капусти; - має поняття про процеси, які відбуваються в качані капусти.</p> <p>УЧЕНЬ: - вміє самостійно рубати качани капусти сікачем; - виконує первинну обробку капусти, вміє зважувати її; - самостійно відбирає і закладає на зимове зберігання; - дотримується правил техніки безпеки.</p> <p>УЧЕНЬ: - знає основи консервування; - називає види переробки овочів; - називає інструменти і пристосування для подрібнення капусти; - знає правила техніки безпеки при переробці овочів; - називає умови, необхідні для квашення капусти.</p> <p>УЧЕНЬ: - дотримується санітарно-гігієнічних вимог при переробці овочів; - самостійно очищує та зважує капусту; - підраховує необхідну кількість солі; - має навички шаткування моркви та капусти різними способами; - спостерігає за процесом квашення.</p> <p>УЧЕНЬ: - розрізняє види с/г машин; - має знання про будову та призначення с / г машин;</p>	<p>Формування наполегливості, цілеспрямованості, відповідальності за доручену справу.</p> <p>Розширення уявлень про строки збирання овочів та правила їх збирання і зберігання.</p> <p>Розвиток умінь самостійного виконання практичної роботи під час збору врожаю капусти. Виховання обережності, взаємодопомоги. Формування знань з обробки та зберігання капусти, як мотивація до правильного ведення домашнього господарства.</p> <p>Формування діяльності на основі розвитку умінь виконувати практичні завдання за інструктивною карткою.</p> <p>Розвиток математичних здібностей. Поглиблення знань учнів про значення овочів у харчуванні людини. Формування навичок самообслуговування на основі знань про способи переробки овочевої продукції.</p> <p>Збагачення уявлень про можливості використання</p>
6	18	<p>Найпростіша переробка овочів</p> <p><u>Теоретичні відомості</u></p> <p>Види перероблення овочів: соління, квашення, консервування. Санітарно-гігієнічні вимоги при переробці овочів. Тара для квашення капусти та її підготовка. Інструменти і пристосування для подрібнення капусти. Норма солі і спецій. Умови, необхідні для квашення капусти та її зберігання.</p> <p><u>Практичні роботи</u></p> <p>Готування тари для квашення капусти. Очищення качанів та їх зважування. Підрахунок необхідної кількості солі та її відважування. Шаткування капусти і моркви, посипання сіллю, складання і трамбування нашаткованої капусти. Спостереження за процесом квашення.</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає основи консервування; - називає види переробки овочів; - називає інструменти і пристосування для подрібнення капусти; - знає правила техніки безпеки при переробці овочів; - називає умови, необхідні для квашення капусти.</p> <p>УЧЕНЬ: - дотримується санітарно-гігієнічних вимог при переробці овочів; - самостійно очищує та зважує капусту; - підраховує необхідну кількість солі; - має навички шаткування моркви та капусти різними способами; - спостерігає за процесом квашення.</p>	<p>Формування діяльності на основі розвитку умінь виконувати практичні завдання за інструктивною карткою.</p> <p>Розвиток математичних здібностей. Поглиблення знань учнів про значення овочів у харчуванні людини. Формування навичок самообслуговування на основі знань про способи переробки овочевої продукції.</p>
7	10	<p>Основні сільськогосподарські машини і підготовка їх до зими</p> <p><u>Теоретичні відомості</u></p> <p>Ґрунтообробні і посівні сільськогосподарські машини. Стислі</p>	<p>УЧЕНЬ: - розрізняє види с/г машин; - має знання про будову та призначення с / г машин;</p>	<p>Збагачення уявлень про можливості використання</p>

		<p>відомості про будову і призначення цих машин. Будова робочих органів. Правила зберігання сільськогосподарських машин. Способи запобігання пошкоджень металевих і гумових частин. Деталі і вузли сільськогосподарських машин, які потребують ретельного зберігання.</p> <p><i>Практичні роботи</i> Огляд сільськогосподарських машин. Знімання гумових деталей. Змащення машин для зимового зберігання. Фарбування металевих і дерев'яних деталей олійними фарбами. Установлення машин на зимове зберігання. Здача гумових виробів на склад.</p> <p>8 8 Практичне повторення Підготовка с / г машин до зими. Шаткування і квашення капусти.</p>	<p>- має знання про способи запобігання пошкоджень частин машин; - розказує, як працює трактор; - розрізняє і називає деталі, які потребують ретельного догляду.</p> <p>УЧЕНЬ: - виконує огляд с/г машин; - разом з вчителем вміє знімати причепний плуг з трактора; - вміє знімати гумові деталі; - самостійно змащує деталі машин; - дотримується правил безпеки.</p> <p>УЧЕНЬ: - вміє виконувати трудові завдання на основі набутого досвіду і отриманих знань.</p>	<p>сільськогосподарських машин з метою полегшення праці людини.</p> <p>Поглиблення знань учнів про різні професії у с / г виробництві. Розвиток мислення на основі отримання нових знань. Збагачення активного словника учнів на основі запам'ятовування назв деталей с/г машин. Удосконалення умінь самостійно виконувати практичні роботи.</p>
9	3	<p align="center">II семестр (152 год.)</p> <p>Вступне заняття Бесіда з учнями про роботу протягом II семестру. Перевірка стану реманенту.</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає завдання на II семестр. - самостійно перевіряє стан ручного с/г реманенту і готує його до роботи.</p>	
10	16	<p>Норми і раціони годівлі тварин <i>Теоретичні відомості</i> Поняття про правильну годівлю тварин. Поживність кормів. Поняття про кормові одиниці. Порівняння кормів за поживністю. Потреба тварин у поживних речовинах. Норми годівлі тварин. Раціони. Початкове ознайомлення із складанням найпростіших раціонів.</p> <p><i>Вправи</i> Визначення більш поживних і менш поживних кормів за їх складом. Відважування грубих і соковитих кормів у кількості, яка складає за поживністю одну кормову одиницю. Зважування грубих, соковитих і концентрованих кормів у кількостях, що становлять добовий раціон годівлі однієї якоїсь тварини. Зважування кормів у кількості, що дорівнює нормі годування якоїсь тварини. Підрахунок за допомогою таблиці кількості кормів, що відповідають одній кормовій одиниці. Добір корму за видами кормів для раціону корів. Складання найпростіших раціонів годівлі корів.</p>	<p>УЧЕНЬ: - розповідає основи годівлі тварин; - знає про поживність кормів; - має поняття про кормові одиниці; - знає норми годівлі тварин, раціон.</p> <p>УЧЕНЬ: - самостійно визначає поживність кормів за їх складом; - вміє зважувати корма; - добирає норму для раціону корів; - складає найпростіший раціон для корів.</p>	<p>Поглиблення знань учнів про роль праці в житті людини. Формування вміння контролювати свою діяльність. Формування уявлення про с/г галузь – тваринництво. Виховання дбайливого ставлення до тварин. Розвиток математичних здібностей у процесі готування кормів. Формування діяльності та мислення на основі вміння розпізнавати корми за їх видом та поживністю.</p>
11	17	<p>Годівля дійних корів <i>Теоретичні відомості</i> Норми годівлі дійних корів. Залежність норм годівлі від живої маси і кількості надосного молока. Раціони годівлі дійних корів. Кратність годування і черговість роздачі кормів.</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає норми годівлі дійних корів; - розуміє залежність годівлі і кількості надосного молока; - знає кратність годування і черговість роздачі кормів.</p>	<p>Збагачення активного словника учнів новими словами на основі вивчення теоретичних відомостей про годівлю тварин.</p>

		<p><u>Практичні роботи</u> Перевірка якості кормів за зовнішнім виглядом. Зважування добової дачі кормів. Розподіл добової норми кормів на разові. Готування кормів до згодовування. Роздавання кормів.</p> <p><u>Вправи.</u> Обмірювання дійних корів для визначення їх живої маси. Визначення за допомогою таблиці живої маси корови за результатами обмірювання. Складання найпростішого раціону для дійних корів.</p>	<p>УЧЕНЬ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміє перевіряти якість кормів; - самостійно розподіляє добові норми; - готує корма для згодовування; - самостійно роздає корми; - має навички обмірювання корів; - самостійно визначає масу корови. 	<p>Розвиток уваги, точності, охайності на основі виконання практичних дій (перевірки якості кормів, годування, обмірювання корів). Розвиток спостережливості в процесі догляду за тваринами. Збагачення уявлень про догляд за тваринами.</p>
12	16	<p>Механізація трудомістких процесів у тваринництві</p> <p><u>Теоретичні відомості</u> Трудомісткі види робіт у тваринництві. Механізація доїння корів. Загальне ознайомлення з доїльними установками. Доїння за допомогою переносних доїльних апаратів та в молокопровід. Механізація прибирання гною. Механізація приготування і роздавання кормів.</p> <p><u>Екскурсії</u> Ознайомлення з доїльною установкою і з доїльними апаратами. Ознайомлення з механізмами, що застосовуються для прибирання гною з корівників. Ознайомлення з кормоцехом і кормороздавачами.</p>	<p>УЧЕНЬ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає будову доїльного апарату; - розповідає про механізацію приготування і роздачі кормів; - називає трудові операції доїння, доїння за допомогою переносного доїльного апарату та в молокопровід. <p>УЧЕНЬ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміє прибирати гній за допомогою транспортера під наглядом вчителя. 	<p>Розвиток мовлення на основі збагачення словникового запасу. Розвиток спостережливості в процесі ознайомлення з обладнанням (доїльна установка, доїльний апарат, кормороздавач). Збагачення уявлення про можливості використання с/г обладнання з метою полегшення праці людини.</p>
13	14	<p>Трактор і основні сільськогосподарські машини</p> <p><u>Теоретичні відомості</u> Загальна характеристика тракторів; тип трактора, призначення і використання в рослинництві і тваринництві. Загальна характеристика плугів і культиваторів, їх призначення. Сівалки та збиральні машини, що використовуються у овочівництві.</p> <p><u>Екскурсія</u> Ознайомлення з тракторами і сільськогосподарськими машинами.</p>	<p>УЧЕНЬ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дає загальну характеристику тракторів; - знає про призначення і використання тракторів у сільському господарстві; - дає загальну характеристику плугам та культиваторам; - розповідає про сівалки та збиральні машини. 	<p>Розвиток пам'яті, словникового запасу на основі запам'ятовування назв деталей с/г машин. Виховання почуття відповідальності перед колективом, вміння стримувати емоції. Розвиток уявлення про використання машин в с/г.</p>
14	34	<p>Вирощування огірків у захищеному ґрунті</p> <p><u>Теоретичні відомості</u> Біологічні особливості рослин огірків, які вирощуються у захищеному ґрунті, особливості сортів огірків для вирощування у закритому ґрунті. Вирощування огірків у парниках та весняних теплицях. Вирощування розсади огірків для захищеного ґрунту. Умови вирощування розсади. Строки сівби насіння. Готовність розсади для висаджування на постійне місце. Відстань між рослинами при висаджуванні. Готування ґрунту теплиці чи парника для висаджування огіркової розсади. Висаджування розсади. Догляд за рослинами. Значення вологості повітря при вирощуванні огірків у захищеному ґрунті. Оптимальна вологість. Контроль за вологістю повітря.</p>	<p>УЧЕНЬ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає біологічні особливості рослин огірків; - називає сорти огірків; - називає умови вирощування розсади; - знає строки та способи висівання насіння; - знає правила догляду за рослинами; - розуміє значення вологості повітря для вирощування огірків у захищеному ґрунті. 	<p>Розвиток уваги, спостережливості на основі спостереження за рослинами.</p>

15	8	<p><u>Практичні роботи</u> Готування ґрунту теплиці. Заготівля плівкових горщечків і заправлення їх торфоперегнійною сумішшю. Висів насіння у горщечки, накриття їх плівкою. Спостереження за сходами і температурою приміщення. Додаткове освітлення при появі сходів. Спостереження за температурою і вологістю повітря. Поливання і оббризування підлог у теплиці водою (в міру необхідності). Визначення готовності розсади до висаджування на постійне місце. Розмічання місць садіння за допомогою метра. Накопування ямок для садження розсади. Поливання. Підгодівля. Підв'язування рослин. Підсипання ґрунту. Визначення вологості повітря. Спостереження за температурою повітря. Обприскування водою проходів (в разі необхідності). Прищеплювання верхівок рослин (при необхідності). Обпилування рослин вручну. Збирання і облік врожаю.</p>	<p>УЧЕНЬ: - вмiє ви́бирати на́сіння для ви́рошування; - самостійно готує ґрунт; - під наглядом вчителя висіває на́сіння; - вмiє правильно ви́ставити свiтло; - здійснює контроль за вологістю повітря; - самостійно доглядає за рослинами; - дотримується правил техніки безпеки при роботі з ручним інструментом; - самостійно збирає і веде облік врожаю.</p>	<p>Розвиток дрібної моторики на основі виконання трудових операцій з насінням.</p> <p>Збагачення уявлень про роботи у парнику.</p>
16	32	<p><u>Види робіт</u> Роздача корму дійним коровам за раціоном.</p>	<p>УЧЕНЬ: - самостійно виконує трудові завдання за допомогою стислої інструкції вчителя.</p>	<p>Розвиток умінь самостійно виконувати практичні роботи.</p>
17	12	<p>Догляд за молодим і плодоносним садом <u>Теоретичні відомості</u> Будова крони плодового дерева: центральний провідник, основні скелетні гілки, бокові гілки. Однорічний, дворічний і багаторічний прорости дерева. Листяні і плодові бруньки. Плодові гілочки. Обрізування молодих дерев. Мета обрізування. Підрізування і вирізування гілок. Правила підрізування і вирізування гілок. Вирізування «на кільце». Визначення правильного напрямку зрізу. Обрізування плодоносних дерев. Мета обрізування. Інструменти для обрізування. Правила користування ними. Відпилювання великих гілок. Правила відпилювання. Оброблення місць зрізу. Дія обрізування на рослину. Зміни у рості дерева та його плодоношенні, викликані обрізуванням. Недоліки крони дерева, які усуваються обрізуванням. Ріст дерева після обрізування.</p> <p><u>Практичні роботи</u> Обрізування молодих і плодоносних дерев по крейдових позначках, зроблених учителем. Відпилювання великих гілок. Оброблення місць зрізу. <u>Вправи</u> Підрізування гілок «на бруньку». Визначення правильного напрямку зрізу гілок. Вирізування гілок «на кільце».</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає будову плодового дерева; - розрізняє однорічні, дворічні і багаторічний прорости дерева; - знає правила обрізування молодих дерев; - розуміє мету обрізування; - знає правила безпечного користування інструментом для обрізування; - знає правила оброблення місць зрізу.</p> <p>УЧЕНЬ: - самостійно обрізує дерева по позначках вчителя; - вмiє обробляти місця зрізу; - вмiє підрізувати гілки «на бруньку» та вирізувати гілки «на кільце»; - визначає правильний напрям зрізу гілок.</p> <p>УЧЕНЬ : - орієнтується в завданні за скороченою інструкцією вчителя; - самостійно планує хід виконання трудового завдання.</p>	<p>Збагачення уявлень про навколишнє середовище.</p> <p>Формування діяльності на основі догляду за садом.</p> <p>Виховання дбайливого ставлення до природи.</p> <p>Розвиток мовлення на основі формування знань про назви трудових операцій.</p> <p>Формування практичних навичок догляду за фруктовими деревами. Закріплення навичок безпечної роботи з садовим інвентарем.</p>
		<p>Практичне повторення <u>Види робіт.</u> Внесення органічних добрив на поля. Участь у підготовці ґрунту на полях овочевих та інших культур.</p>		<p>Формування позитивних емоцій від виконання певних видів робіт.</p>

9 клас
(11 год. на тиждень, всього 385 год.)

№ з/п	К-сть годин	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
1	3	<p align="center">І семестр (176 години)</p> <p>Вступне заняття. Завдання навчання учнів у 9 класі. Призначення ланкових чи бригадира, їх обов'язки. Правила поведінки учнів під час виробничої практики на молочно – товарній фермі.</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає обов'язки ланкових чи бригадира; - називає правила поведінки учнів під час виробничої практики на молочнотоварній фермі.</p>	<p>Розвиток мислення, пам'яті, уваги; збагачення уявлень про правила поведінки під час виробничої практики на молочнотоварній фермі. Поглиблення знань учнів про с/г професії.</p>
2	10	<p>Будова доїльного апарата , що використовується на базовій фермі. <u>Теоретичні відомості</u>. Складові частини доїльного апарата: доїльні стакани, пульсатор, колектор, комплект гнучких шлангів, доїльне відро з кришкою чи обладнання для підключення до молокопроводу. Призначення цих частин. Будова доїльних стаканів, пульсатора, колектора .</p> <p><u>Вправи</u>. Розбирання і складання доїльного апарата. Розбирання і складання доїльного стакана. Розбирання і складання пульсатора і колектора.</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає складові частини доїльного апарата; - розуміє призначення кожної частини доїльного апарата; - знає будову доїльних стаканів, пульсатора, колектора.</p>	<p>Збагачення активного словника учнів новими словами – назвами складових частин доїльного апарата</p>
3	6	<p>Безпека праці на молочнотоварній фермі з частковою механізацією виробничих процесів Правила безпечної роботи під час прибирання стійл, проходів, годівничок і поїлок, роздавання кормів, прив'язування і відв'язування корів при випусканні їх з корівника на вигульний двір. Техніка безпеки при машинному доїнні корів. Дотримання безпеки під час роботи механізмів, які видаляють гній з корівника. Заходи і правила пожежної безпеки на молочних фермах.</p>	<p>УЧЕНЬ : - розбирає і складає доїльний апарат, пульсатор, колектор.</p> <p>УЧЕНЬ : - знає правила безпечної роботи під час роботи на фермі , машинного доїння корів; - вміє дотримуватися безпеки під час роботи механізмів; - користується засобами пожежогасіння на молочних фермах.</p>	<p>Розвиток загальнотрудових умінь на основі виконання практичного завдання по розбиранню і складанню доїльного апарата.</p> <p>Розвиток пам'яті, зв'язного мовлення на основі знань правил безпечної роботи на молочнотоварній фермі. Розширення знань про с/г інструменти для проведення практичних робіт на уроках трудового навчання.</p>
4	9	<p>Технологія машинного доїння корів <u>Теоретичні відомості</u>. Основний процес у доїнні корів (видоювання молока з вимені) і допоміжні операції (підхід до корови, обмивання вимені теплою водою, витирання, масаж вимені, здоювання перших струминок молока, надягання доїльних стаканів на дійки). Заключні операції. Машинне доїння корів у доїльних приміщеннях. Спостереження за доїнням корів двома і трьома апаратами. <u>Екскурсії</u>. Ознайомлення з організацією доїння корів на фермі у спеціальних доїльних приміщеннях.</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає основний процес доїння корів, допоміжні та заклучні операції доїння; - знає процес машинного доїння корів у доїльних приміщеннях.</p> <p>УЧЕНЬ : - уміє видоювати молоко з вимені; - виконує допоміжні операції (підхід до корови, обмивання вимені теплою водою, витирання, масаж вимені,...)</p>	<p>Розвиток спостережливості, уваги під час проведення екскурсії на ферму, збагачення уявлень про основний процес у доїнні корів. Виховання поваги до людей с/г професій. Прищеплення любові до тварин.</p>

5	3	<p>Виробнича санітарія і особиста гігієна доярів (доярок) Санітарні вимоги до виробничих приміщень і корівників молочних і мийних відділень. Заходи по дотриманню санітарного стану приміщень, миття молочного устаткування після кожного доїння і генеральне чищення і миття, періодичне протирання віконного скла, вентиляція приміщень і провітрювання після випускання тварин на прогулянку. Санітарні вимоги до кормів, води, підстилки. Спецодяг доярів (доярок), догляд за ним. Особиста гігієна доярів (доярок). Періодичний медичний огляд доярів (доярок). Аптечка для першої невідкладної допомоги на фермі.</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає санітарні вимоги до виробничих приміщень і корівників; - знає санітарні вимоги до кормів, води, підстилки; - називає вміст аптечки для першої невідкладної допомоги. - підтримує належний санітарний стан приміщень; - миє молочне устаткування після кожного доїння та робить генеральне чищення та миття; - самостійно проводить провітрювання та вентиляцію приміщень.</p>	<p>Розвиток мислення, мовлення, на основі знань про санітарно-гігієнічні вимоги до виробничих приміщень і корівників молочнотоварної ферми, кормів, води, підстилки. Збагачення уявлень про особисту гігієну доярів та періодичний медичний огляд. Виховання охайності.</p>
6	34	<p>Машинне доїння корів <i>Теоретичні відомості.</i> Готування доїльного апарата до доїння. Підготовка корови до доїння. Правила включення доїльного апарата і надівання доїльних станків. Спостереження за процесом доїння. Правила машинного додоювання і зняття доїльних станків. Визначення на слух правильності роботи пульсатора. Техніка безпеки при роботі на доїльних машинах. <i>Практичні роботи.</i> Підготовка доярів до виконання практичних робіт. Перевірка справності доїльних апаратів та наявності необхідного посуду. Виконання операцій по доїнню корови під наглядом учителя.</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає як правильно готувати доїльний апарат до доїння; - називає правила включення доїльного апарата і надягання доїльних станків; - знає правила машинного додоювання і зняття доїльних станків; - знає правила техніки безпеки при роботі з доїльними апаратами. УЧЕНЬ : - готує доїльний апарат до доїння; - вміє готувати корів до доїння; - самостійно визначає на слух правильність роботи пульсатора.</p>	<p>Розвиток спостережливості, уважності. Формування навичок практичної діяльності. Прищеплення навичок лагідного ставлення до тварин. Поглиблення знань учнів про різні види діяльності у с/г виробництві.</p>
7	32	<p>Практичне повторення <i>Види робіт.</i> Прибирання тваринницьких приміщень. Підготовка кормів до роздачі. Роздавання кормів. Доїння корів.</p>	<p>УЧЕНЬ: - виконує трудові завдання за попередньою інструкцією учителя. - прибирає тваринницькі приміщення; - готує корма до роздачі; - роздає корма та доїть корів.</p>	<p>Розвиток загальнонавчальних умінь на основі виконання робіт по прибиранню тваринницьких приміщень, підготовці та роздачі кормів.</p>
8	8	<p>Будова вимені корови, утворення і віддача молока Права і ліва половини і долі вимені. Їх особливість. Особливість шкіри вимені. Будова молочної залози: альвеоли, вивідні протоки, молочні канали і ходи. Молочна цистерна, її розташування. Будова дійки. Утворення, накопичення і віддача молока коровою. Тривалість віддачі молока. Фактори, що впливають на віддачу молока. Зміни, що відбуваються у молочній залозі корови під час віддачі молока. Зовнішні ознаки початку віддачі (припуску) молока. Припуск молока і доїння корови. Тривалість доїння однієї корови.</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає особливості правої і лівої половини і долі вимені; - знає особливості шкіри вимені; - знає будову молочної залози, молочної цистерни та її розташування; - визначає фактори, що впливають на віддачу молока; - вміє визначати зовнішні ознаки початку віддачі (припуску) молока; - самостійно визначає тривалість доїння однієї корови.</p>	<p>Збагачення уявлень учнів про будову вимені корови, утворення і видачу молока. Розвиток уваги, спостережливості, зорово-слухового сприймання. Розвиток словникового запасу на основі запам'ятовування нових термінів.</p>
9	6	<p>Устаткування для первинного оброблення молока</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає будову фільтра при доїнні в</p>	<p>Розвиток пам'яті на основі знань про устаткування для первинної обробки молока. Збагачення уявлень учнів</p>

10	9	<p>Первинне оброблення молока – фільтрування і охолодження. Будова фільтра при доїнні в переносні відра. Догляд за фільтрами. Будова фільтра при доїнні в молокопровід. Догляд за фільтром на установці АДМ-8. Охолодження молока одразу після доїння. Найпростіший пристрій для охолодження молока на установці АДМ-8 чи ін. Охолоджувач молока.</p>	<p>переносні відра і в молокопровід; - називає правила догляду за фільтрами; - знає найпростіші пристрої для охолодження молока. - фільтрує і охолоджує молоко; - доглядає за фільтрами; - охолоджує молоко одразу після доїння.</p>	<p>про фільтрування та охолодження молока. Розвиток словникового запасу.</p>
11	28	<p>Основи годівлі корів Потреба організму корови у певній кількості поживних речовин. Наслідки нестачі цих речовин при годівлі корів. Норми годівлі корів. Залежність норм годівлі від віку, фізіологічного стану, продуктивності, живої маси корів. Складання раціонів годівлі корів на основі норм годування з урахуванням наявних кормів. Поняття про збалансований раціон. Типові раціони. Раціон для корів базової ферми. Здійснення нормованої годівлі на фермах з різними умовами утримання тварин. Нормована годівля на базовій фермі.</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає норми годівлі корів; - знає потребу організму корови у певній кількості поживних речовин та наслідки нестачі їх при годівлі корів; - пояснює залежність норм годівлі від віку, фізіологічного стану, продуктивності, живої маси корів; - складає раціони годівлі корів на основі норм годування з урахуванням наявних кормів; - здійснює нормовану годівлю на фермах з різними умовами утримання корів.</p>	<p>Розвиток умінь давати словесну характеристику раціону харчування, нормам годівлі корів. Удосконалення вмінь складати збалансований раціон годівлі корів. Розвиток мислення на основі знань про годівлю корів.</p>
12	28	<p>Годівля тільних і ялових корів <i>Теоретичні відомості.</i> Норми і раціони годівлі тільних і ялових корів за періодами тільності. Якість кормів для тільних корів. Залежність здоров'я теляти від складу і якості кормів для тільної корови. <i>Практичні відомості.</i> Перевірка якості кормів. Визначення їх кількості (на око) згідно раціону. Роздача корму коровам. Спостереження за поїданням корму.</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає норми і раціони годівлі тільних і ялових корів за періодами тільності; - розуміє значення якості кормів для тільних корів; - пояснює залежність здоров'я теляти від складу і якості кормів для тільної корови. УЧЕНЬ: - вміє перевіряти якість кормів; - визначає кількість кормів (на око) згідно раціону; - самостійно роздає корм коровам.</p>	<p>Розвиток спостережливості, зорово-слухового сприймання, мислення на основі практичної діяльності по годівлі тварин.</p>
12	28	<p>Практичне повторення <i>Види робіт.</i> Прибирання корівника, мийного і молочного відділень. Ручне і машинне доїння корів, миття молочного посуду. Генеральне чищення доїльних апаратів. Роздача кормів коровам.</p>	<p>УЧЕНЬ : - прибирає корівник, мийне і молочне відділення; - доїть корів вручну та за допомогою доїльного апарата - мие молочний посуд; - здійснює чищення доїльних апаратів; - роздає корм коровам.</p>	<p>Розвиток загальнотрудових умінь на основі прибирання корівника, мийного і молочного відділень; на основі ручного і машинного доїння корів, миття молочного посуду та інших практичних робіт.</p>
II семестр (209 годин)				
13	3	<p>Вступне заняття Підбиття підсумків роботи за перший семестр і завдання навчання на другий семестр. Аналіз роботи бригадирів, призначення бригадирів на другий семестр.</p>	<p>УЧЕНЬ: - орієнтується в теоретичному матеріалі, вивченому у I семестрі; - аналізує якість виконання доручень. - розуміє зміст завдань на II семестр.</p>	<p>Розвиток умінь аналізувати, робити висновки, порівнювати, планувати наступність трудових операцій. Виховувати відповідальне ставлення до виконання дорученої справи.</p>
14	22	<p>Виготовлення інвентарю для прибирання господарства <i>Теоретичні відомості.</i> Виготовлення</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає правила техніки безпеки при</p>	<p>Розширення уявлень про властивості рослин сорго та технологію</p>

15	12	<p>віників та мітел. Теоретичні відомості. Правила техніки безпеки при роботі з інструментами і пристосуваннями для виготовлення віників та мітел з рослин сорго. Технологія виготовлення мітел. Інструменти і пристосування. Матеріали для обробних робіт (шліфувальна шкурка та ін .)</p> <p><u>Практичні роботи.</u> Виготовлення заготовок з рослин сорго. Підготовка матеріалу для виготовлення віників та мітел. Виготовлення віників. Виготовлення мітел. Обробні роботи (зачищення поверхні шкуркою).</p> <p>Машини і устаткування для приготування кормів, їх навантаження і роздача. <u>Теоретичні відомості.</u> Подрібнювачі грубих кормів, їх назва, принцип дії основного робочого органу машини для миття і подрібнення коренебульбоплодів. Машини для підготовки концентрованих кормів до згодовування (зерноподрібнювачі, устаткування для приготування комбікормів). Машини для навантаження грубих кормів, силосу і коренеплодів. Завантаження сухих концентрованих кормів. Машини для роздачі кормів (тракторний і автомобільний кормороздавачі). Стационарні роздавачі кормів . <u>Екскурсії.</u> Ознайомлення з комбікормовим заводом і кормопідготовчим цехом .</p>	<p>роботі з інструментами і пристосуваннями для виготовлення віників та мітел з рослин сорго; - розуміє технологію виготовлення мітел; - називає інструменти і пристосування, матеріали для обробних робіт. УЧЕНЬ: - вміє виготовляти заготовки з рослин сорго; - готує матеріал для виготовлення віників та мітел; - виготовляє віники та мітли; - виконує обробні роботи (зачищає поверхні шкуркою).</p> <p>УЧЕНЬ : - знає назви подрібнювачів грубих кормів; - розуміє принцип дії основного робочого органу машини для миття і подрібнення коренебульбоплодів; - знає назви машин для підготовки кормів та їх роздачі. УЧЕНЬ : - розрізняє різні види машин за призначенням.</p>	<p>виготовлення віників та мітел. Розвиток пам'яті на основі знань про матеріали та інструменти, які використовують для виготовлення інвентарю.</p> <p>Розвиток рухової активності під час виконання трудових операцій.</p> <p>Розширення понять про принципи дії машин для миття і подрібнення коренебульбоплодів.</p> <p>Збагачення уявлень про можливості використання с/г машин з метою полегшення праці людини.</p>
16	24	<p>Машинне доїння корів двома апаратами <u>Теоретичні відомості.</u> Розміщення апаратів між коровами, яких необхідно доїти. Порядок підготовки корів до доїння і надівання доїльних стаканів. Виконання заключних операцій. Перенесення апаратів після видоювання корів. <u>Практичні роботи.</u> Підготовка доїльних апаратів до доїння. Розміщення апаратів біля перших чотирьох корів так, щоб між кожної парою корів знаходився апарат. Перевірка справності доїльного апарату. Підготовка першої корови до доїння, надівання на її дійки доїльних стаканів. Додоювання першої корови, зняття доїльних стаканів, готування другої корови до доїння, надівання доїльних стаканів. Додоювання третьої корови, зняття доїльних стаканів, підготовка четвертої корови до доїння, надягання доїльних стаканів. Додоювання другої корови і зняття доїльних стаканів, а потім додоювання четвертої корови. Перенесення доїльних апаратів до наступної четвірки корів і</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає правила розміщення апаратів між коровами, яких необхідно доїти; - називає порядок підготовки корів до доїння.</p> <p>УЧЕНЬ : - готує доїльні апарати до доїння; - виконує операцій під час доїння чотирьох корів.</p>	<p>Розвиток загальнотрудоуних умінь та навичок на основі практичної діяльності по машинному доїнню корів двома апаратами.</p> <p>Збагачення уявлень про працю в тваринництві. Прищеплення навичок турботливого ставлення до тварин.</p>

17	18	<p>розміщення їх поміж ними.</p> <p>Годівля дійних новотільних корів <i>Теоретичні відомості</i>. Норми годівлі дійних і новотільних корів. Раціони годівлі дійних корів. Раціони годівлі корови в день отелення і в наступні 10 днів, напування новотільної корови. Раціони годівлі дійних і новотільних корів на базовій фермі. <i>Практичні роботи</i>. Роздача кормів тваринам. Контроль за кількістю розданого корму: окомірне визначення і вибіркове зважування кормів для дійних і особливо новотільних корів. Спостереження за поїданням корму.</p>	<p>УЧЕНЬ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає норми годування дійних і новотільних корів; - називає раціони годування корів. <p>УЧЕНЬ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - роздає корма тваринам; - визначає (на око) кількість розданого корму. 	<p>Розвиток пам'яті, мислення, спостережливості на основі трудової діяльності по годуванню дійних новотільних корів. Удосконалення умінь самостійно виконувати практичні роботи.</p>
18	14	<p>Роздоювання новотільних корів і годування теляти у перші 10 днів <i>Теоретичні відомості</i>. Кратність доїння під час роздоювання. Поняття про молозиво, властивості молозива та його значення. Перше доїння корови після отелення. Поняття про роздоювання. Додавання корму на роздоювання. Щоденний облік молока від роздоюваної корови, контроль за станом вимені. Запалення молочної залози (мастит) та його попередження. Годування теляти в перші 10 днів його життя і догляд за ним. <i>Практичні роботи</i>. Схема випоювання телят. Прийом новонародженого теляти, обтирання його насухо, розміщення у продезинфіковану індивідуальну клітку на товстий шар чистої сухої солом'яної підстилки. Промивання поїлки гарячою водою з содою, обполіскування чистою водою з содою, обполіскування чистою водою і просушування. Індивідуальне доїння новотільної корови. Напування теляти молозивом. Витирання теляти після напування. Наступне годування – за схемою випоювання телят. Доїння новотільної корови з тривалим масажем. Облік молока від роздоюваної корови.</p>	<p>УЧЕНЬ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає кратність доїння під час роздоювання; - має поняття про молозиво, його властивості та значення; - знає правила роздоювання; - розуміє необхідність додавання корму на роздоювання. <p>УЧЕНЬ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміє виконувати перше доїння корови після отелення, послідує доїння – з масажем; - приймає новонароджене теля, обтирає насухо, розміщує в спеціальну клітку на товстий шар підстилки з допомогою вчителя; - напуває теля молозивом; - промиває поїлки згідно санітарним вимогам. - напуває теля і годує новонароджене теля. 	<p>Збагачення уявлень про особливості догляду за коровами після отелення.</p> <p>Розвиток умінь самостійно виконувати практичні роботи по роздоюванню новотільних корів і годуванню телят у перші десять днів; формування стійкості та вибірковості уваги. Прищеплення дбайливого ставлення до новонароджених телят. Розвиток рухової активності під час роздоювання. Прищеплювати навички дотримання санітарно-гігієнічних вимог.</p>
19	10	<p>Механізація робіт по прибиранню гною <i>Теоретичні відомості</i>. Різноманітність засобів прибирання гною, його навантаження і транспортування. Вибір засобів механізації прибирання гною в залежності від способу утримання тварин і властивостей гною. Властивості гною в залежності від застосовуваної підстилки (соломистий гній з незначною кількістю вологи, напіврідкий гній з тирсою, рідкий гній без підстилки). Скребокві транспортери (горизонтальний і похилий). Гідрофікована установка,</p>	<p>УЧЕНЬ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає різноманітні засоби прибирання гною, його навантаження і транспортування; - називає властивості гною в залежності від застосовуваної підстилки; - розрізняє види скребокві транспортерів; - розуміє застосування різних установок для чищення гною; 	<p>Розвиток уваги, спостережливості на основі ознайомлення на фермі чи тваринницькому комплексі з різноманітними</p>

		<p>пневматична установка, скреперна установка. Їх застосування в різних умовах утримання корів. Машини для прибирання гною з вигульних і переддоільних майданчиків – бульдозери. <u>Екскурсії.</u> Ознайомлення на фермі чи тваринницькому комплексі з різноманітними машинами і механізмами для видалення гною.</p>	<p>- орієнтується у виборі засобів механізації прибирання гною в залежності від способу утримання тварин і властивостей гною; - розрізняє різноманітні машини і механізми для видалення гною</p>	<p>машинами і механізмами для видалення гною. Розвиток словникового запасу . Розвиток трудових умінь та навичок на основі практичної діяльності по прибиранню стійл і проходів у корівниках, роздачі кормів тваринам, доїння корів.</p>
20	18	<p>Практичне повторення <u>Види робіт.</u> Прибирання стійл і проходів у корівниках, роздача кормів тваринам, доїння корів.</p>	<p>УЧЕНЬ - вміє прибирати стійла і проходи в корівниках; - провітрює приміщення; - роздає корма тваринам; - доїть корів.</p>	<p>Розширення уявлень про працю в тваринництві. Розвиток спостережливості, збагачення уявлень про водопостачання, вентиляцію і каналізацію на молочнотоварних фермах. Розвиток мовлення на основі вивчення теоретичних відомостей про водопостачання.</p>
21	12	<p>Водопостачання, вентиляція і каналізація на молочнотоварних фермах <u>Теоретичні відомості.</u> Система водопостачання на молочнотоварних фермах. Джерела води, споруди для забору води і подачі її до місць використання на базовій молочнотоварній фермі. Оглядові колодязі водопроводу на території ферми. Водопровідні труби у корівниках. Автопоїлки і розбірні крани. Будова автопоїлки та її дія. Вентиляційне устаткування на фермі. Каналізація на фермі. Заходи і улаштування по попередженню скидання рідких стоків з ферм у водойми. <u>Екскурсії.</u> Ознайомлення з спорудженням забору і підняття води для водопостачання.</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає систему водопостачання на фермах; - розуміє призначення автопоїлки і розбірних кранів; - знає будову автопоїлки, її дію; - розуміє принцип роботи вентиляційного устаткування на фермі.</p>	<p>Розвиток загально трудових умінь та навичок на основі практичної діяльності по прибиранню стійл, кормових проходів, генеральному прибиранню мийного і молочного відділень, роздачі кормів, доїння корів, догляду за молочним посудом, генеральному чищенню доїльних апаратів і отримання позитивних результатів від виконання певних видів робіт.</p>
22	34	<p>Виконання всього комплексу робіт, що входять до обов'язків дояра (доярки) Прибирання стійл і кормових проходів, генеральне прибирання мийного і молочного відділень, роздача кормів, участь у випусканні корів на вигульний майданчик, на прогулянку і на пасовисько, доїння корів, догляд за молочним посудом, генеральне чищення доїльних апаратів.</p>	<p>УЧЕНЬ : - має теоретичні відомості про всі види робіт, що входять до обов'язків дояра (доярки). - прибирає стійла і кормові проходи; - прибирає мийне і молочне відділення; - роздає корма тваринам; - приймає участь у випусканні корів на вигульний майданчик, на прогулянку і на пасовисько; - доїть корів; - доглядає за молочним посудом.</p>	<p>Удосконалення умінь самостійно виконувати практичні роботи. Розвиток уваги, спостережливості та зв'язного мовлення під час екскурсій на молочнотоварну ферму з безприв'язним утриманням корів. Поглиблення знань учнів про догляд за тваринами.</p>
23	12	<p>Способи утримання корів <u>Теоретичні відомості.</u> Прив'язний спосіб утримання корів, його застосування . Безприв'язне утримання корів. Утримання корів на глибокій, що довго не змінюється, підстилці. Боксове утримання корів. Інші варіанти утримання безприв'язного утримання корів. Доїння корів при прив'язному утриманні. Доїння і годівля корів при безприв'язному</p>	<p>УЧЕНЬ : - знає застосування прив'язного способу утримання корів; - знає застосування безприв'язного способу утримання корів; - має уявлення про боксове утримання корів; - пояснює правила годівлі та доїння при різних способах</p>	<p>Удосконалення умінь самостійно виконувати практичні роботи. Розвиток уваги, спостережливості та зв'язного мовлення під час екскурсій на молочнотоварну ферму з безприв'язним утриманням корів. Поглиблення знань учнів про догляд за тваринами.</p>

24	14	<p>утриманні . <u>Екскурсії</u> . Ознайомлення з безприв'язним утриманням корів . Структура і організація , оплата праці на молочно-товарних фермах <u>Теоретичні відомості</u> . Загальне ознайомлення з структурою, організацією праці на молочно – товарних фермах. Головні спеціалісти, бухгалтерія, відділення. Спеціалісти: агроном, зоотехнік. Громадські організації сіл. Прийом на роботу та звільнення з роботи. Бригадна форма організації праці на молочних фермах. Склад бригади. Бригадир, його обов'язки. Обов'язки доярів (доярок) – доїння на фермах з частковою механізацією виробничих процесів. Річний виробничий план бригади по надою молока і збереженню теля. Оплата праці доярів (доярок). Розряди тарифної сітки на роботи у тваринництві, оплата праці і преміювання . <u>Екскурсії</u> . Ознайомлення з порядком нарахування заробітної плати .</p>	<p>утримання корів. - вміє спостерігати і пов'язувати побачене з вивченим теоретичним матеріалом.</p> <p>УЧЕНЬ : - розуміє структуру та організацію праці на молочно - товарних фермах; - має уявлення про роботу головних спеціалістів-тваринників, бухгалтерію тощо; - знає правила прийому на роботу та звільнення з роботи; - розуміє принципи бригадної форми організації праці; - знає як нараховується оплата праці і преміювання.</p>	<p>Збагачення та розширення понять учнів про структуру і організацію, оплату праці на молочно-товарній фермі. Формування знань з основ правознавства. Виховання почуття відповідальності перед колективом, колективної взаємодії. Розвиток загально-трудо-вих умінь і навичок на основі практичної діяльності, що входить до обов'язків дояра (доярки); самостійності під час виконання трудових операцій.</p>
25	16	<p>Практичне повторення <u>Види робіт</u> . Виконання трудових операцій, які входять до обов'язків дояра</p>	<p>УЧЕНЬ : - вміє самостійно виконувати всі трудові операції, які входять до обов'язків дояра (доярки).</p>	

№ з / п	К-сть годин	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно – розвивальної роботи
1	4	І семестр (288 год.) Вступне заняття Завдання навчання учнів у 10 класі. Призначення ланкових та бригадира, їх обов'язки. Правила поведінки учнів під час виробничої практики.	УЧЕНЬ: - знає про майбутню роботу протягом року ; - називає обов'язки ланкових; - називає час і місце збору учнів на заняття з с /г праці; - знає правила поведінки учнів під час виробничої практики.	Формування уявлень про сільськогосподарські професії, поглиблення знань учнів про роль праці в житті людини. Виховання відповідальності за доручену справу.
2	24	Грунтознавство . Грунти та їх родючість. <u>Теоретичні відомості.</u> Земля – основний засіб виробництва у сільському господарстві. Родючість ґрунтів. Властивості ґрунту. Водні властивості ґрунту. Повітряний режим ґрунту, його значення для розвитку рослин. Теплові властивості ґрунту. Значення структури ґрунту.	УЧЕНЬ: - дає визначення ґрунту; - вміє визначати родючість ґрунту; - розуміє властивості ґрунтів.	Розвиток мислення на основі отримання нових знань. Збагачення словника учнів новими словами на основі вивчення теоретичних відомостей про ґрунт.
3	30	Бур'яни та заходи боротьби з ними. <u>Теоретичні відомості.</u> Бур'яни та шкода, що завдається овочевим культурам. Бур'яни та шкода, що завдається плодючим культурам. Засоби боротьби з бур'янами. <u>Лабораторно-практичні заняття .</u> Ознайомлення з бур'янами за гербарними матеріалом. Ознайомлення з бур'янами за насінням.	УЧЕНЬ: - відрізняє бур'яни від с/г культур; - розуміє необхідність боротьби з бур'янами; - знає засоби боротьби з бур'янами. УЧЕНЬ: - вміє користуватися гербарієм; - знає як відокремити насіння бур'яну від насіння культурних рослин.	Збагачення уявлень учнів про весняні роботи з овочевими та плодючими культурами.
4	14	Сівозміни у землеробстві України. <u>Теоретичні відомості.</u> Поняття про сівозміну та її значення. Культурообороти у парниках і теплицях. <u>Лабораторно-практичні заняття</u> Ознайомлення із сівозмінами певної ґрунтово-кліматичної зони.	УЧЕНЬ: - розуміє поняття «сівозміна» - знає значення сівозміни. - знає особливості сівозміни своєї місцевості.	Розвиток мислення, пам'яті, уваги. Розширення і поглиблення знань про сівозміни на Україні.
5	32	Добрива та їх застосування <u>Теоретичні відомості.</u> Значення добрив у підвищенні врожайності і поліпшенні якості плодів, ягід і овочів. Органічні добрива, їх види і коротка характеристика. Види мінеральних добрив, їх характеристика. Мікродобрива, їх значення, строки внесення. <u>Лабораторно-практичні заняття.</u> Вивчення мінеральних добрив за колекціями і натуральними зразками.	УЧЕНЬ: - називає основні типи добрив; - дає характеристику органічним та мінеральним добривам; - знає строки внесення добрив у ґрунт. УЧЕНЬ: - розрізняє добрива за зовнішніми ознаками.	Розвиток мислення на основі отримання нових знань. Поглиблення знань учнів про види добрив.
6	14	Зрошення земель <u>Теоретичні відомості.</u>	УЧЕНЬ: - розуміє значення вологості	Розвиток мовлення на основі формування знань

7	48	<p>Значення сприятливої вологості ґрунту в саду, на ягідних та овочевих плантаціях. Зрошення. Поверхнєве зрошення. Дошування. Поняття про види зрошення.</p> <p>Плодівництво. Біологічні та морфологічні особливості плодкових культур. <i>Теоретичні відомості.</i> Зерняткові породи. Кісточкові породи. Горіхоподібні культури. Вплив умов зовнішнього середовища на ріст і розвиток плодкових рослин. Найбільш поширені сорти плодкових і ягідних культур. <i>Практичні роботи</i> Догляд за шкільним садом. Збір врожаю плодкових культур (догляд за врожаєм, збирання врожаю, організація ручного збирання врожаю.)</p>	<p>ґрунту для плодово-ягідних та овочевих рослин; - розуміє умови зволоження ґрунтів.</p> <p>УЧЕНЬ: - знає особливості плодкових культур; - розуміє як зовнішнє середовище впливає на ріст і розвиток плодкових рослин.</p> <p>УЧЕНЬ: - уміє доглядати за плодовими деревами; - уміє вручну збирати врожай плодкових культур.</p>	<p>про назви трудових операцій.</p> <p>Збагачення словника дітей новими словами, формування пізнавального інтересу до професії с/г спрямування.</p> <p>Активізація навичок дотримання правил техніки безпеки під час виконання практичних робіт. Виховання самостійності при виконанні практичних робіт.</p>
8	12	<p>Організація плодового розсадника <i>Теоретичні відомості</i> Значення розсадника для розвитку садівництва. Вибір місця під розсадник. Організація території. Сівозміни у розсадниках.</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає значення розсадника для розвитку садівництва; - вміє правильно вибирати місце під розсадник; - знає значення сівозміни у розсаднику.</p>	<p>Збагачення уявлень про навколишнє середовище. Розвиток спостережливості на основі теоретичних відомостей про розсадник. Виховання дбайливого ставлення до природи. Розвиток мовлення, пам'яті, уваги на основі формування знань про насінні підщепи. Розвиток умінь самостійно виконувати практичні роботи.</p>
9	32	<p>Вирощування підщеп. <i>Теоретичні відомості</i> . Значення підщеп у житті плодкових дерев. Основні вимоги до підщеп. Насінні підщепи. Вирощування насінних підщеп. <i>Лабораторно-практичні заняття</i> . Ознайомлення з насінням плодкових порід. Заготівля насіння плодкових рослин та підготовка його до сівби (стратифікація). Будова насіння яблуні. Якість насіння з зовнішнім виглядом .</p>	<p>УЧЕНЬ: - розуміє поняття «підщепи»; - знає вимоги до підщеп; - має поняття про вирощування насінних підщеп. УЧЕНЬ: - знає будову насіння плодкових порід; - вміє відбирати насіння за зовнішнім виглядом.</p>	<p>Розвиток словникового запасу на основі формування знань про етапи сортування, калібрування, пакування та перевезення врожаю. Розвиток умінь виконувати практичні завдання за словесною інструкцією вчителя.</p>
10	18	<p>Товарна обробка плодів <i>Теоретичні відомості</i> . Сортування. Калібрування. Пакування. Перевезення врожаю. <i>Лабораторно-практичні заняття.</i> Ознайомлення з основними видами тари. Правила пакування плодів. Правила сортування плодів. Безпека праці під час збирання врожаю.</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає як сортують плоди після збирання; - розуміє поняття «калібрування».</p> <p>УЧЕНЬ: - називає основні види тари; - вміє пакувати та сортувати плоди; - вміє безпечно поводитись під час збирання врожаю.</p>	<p>Розвиток словникового запасу на основі формування знань про етапи сортування, калібрування, пакування та перевезення врожаю. Розвиток умінь виконувати практичні завдання за словесною інструкцією вчителя.</p>
11	12	<p>Овочівництво Біологічні особливості овочевих культур <i>Теоретичні відомості.</i> Ботаніко-біологічна класифікація. Ріст і розвиток овочевих культур. Способи розмноження. <i>Лабораторно-практичні заняття.</i> Замальовування окремих квіток, листя і плодів овочевих культур.</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає класифікацію рослин; - знає способи розмноження овочевих рослин. УЧЕНЬ: - вміє замальовувати плоди овочевих рослин.</p>	<p>Розвиток уявлень про способи розмноження овочевих культур.</p> <p>Формування вміння розпізнавати плоди овочевих культур.</p>

12	48	<p>Розсада, її застосування у овочівництві <i>Теоретичні відомості.</i> Метод розсади в овочівництві: підготовка ґрунтосуміші для парників, теплиць. Сівба насіння і вирощування сіянців. Догляд за розсадою. Загартування розсади. Вирощування розсади у відкритому ґрунті. <i>Практичні роботи.</i> Підготовка ґрунту для вирощування розсади. Догляд за розсадою. Загартування розсади. Пересаджування розсади у відкритий ґрунт.</p> <p style="text-align: center;">II семестр (342 годин)</p>	<p>УЧЕНЬ: - вміє готувати ґрунтосуміш для теплиць; - знає технологію вирощування розсади; - знає правила догляду за розсадою. УЧЕНЬ: - самостійно готує ґрунт для вирощування розсади; - доглядає та пересаджує розсаду у відкритий ґрунт.</p>	<p>Розвиток уваги, спостережливості на основі спостереження за рослинами. Формування особистих якостей: наполегливості та цілеспрямованості. Розвиток дрібної моторики на основі виконання трудових операцій у теплиці. Збагачення уявлень про роботу у парнику. Поглиблення знань учнів про вирощування капусти, про сорти та значення овочів у харчуванні людини.</p> <p>Розвиток сприймання, мислення на основі практичної діяльності. Виховання колективної взаємодії.</p> <p>Розвиток словникового запасу на основі формування знань про овочі. Формування діяльності на основі розв'язку позитивного ставлення до отримання продуктів діяльності.</p> <p>Збагачення словникового запасу на основі знань про етапи вирощування кормових коренеплодів. Виховання обережності, взаємодопомоги.</p> <p>Розвиток мислення на основі отримання нових знань. Поглиблення знань учнів про різні професії у сільськогосподарському виробництві.</p> <p>Формування позитивних емоцій від виконання певних видів робіт</p> <p>Розвиток мислення, пам'яті, уваги, розширення знань про шкідників с/г культур. Розвиток спостережливості, уваги, формування навичок практичної діяльності</p>
13	44	<p>Овочеві культури групи капуст. <i>Теоретичні відомості.</i> Овочеві культури групи капуст. Строки і способи висаджування розсади капусти. Капуста білоголова, цвітна. Капуста червоноголова, брюссельська, кольрабі. Вирощування білоголової капусти. Система підготовки ґрунту і внесення добрив. <i>Практичні роботи</i> Збирання врожаю капусти. Боротьба з хворобами і шкідниками. Закладання капусти на зберігання</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає основні види капусти; - розуміє умови, необхідні для вирощування капусти. - знає порядок підготовки ґрунту і внесення добрив. УЧЕНЬ: - знає про існуючі вимоги до якості роботи; - вміє самостійно збирати врожай капусти.</p>	<p>Розвиток сприймання, мислення на основі практичної діяльності. Виховання колективної взаємодії.</p> <p>Розвиток словникового запасу на основі формування знань про овочі. Формування діяльності на основі розв'язку позитивного ставлення до отримання продуктів діяльності.</p> <p>Збагачення словникового запасу на основі знань про етапи вирощування кормових коренеплодів. Виховання обережності, взаємодопомоги.</p> <p>Розвиток мислення на основі отримання нових знань. Поглиблення знань учнів про різні професії у сільськогосподарському виробництві.</p> <p>Формування позитивних емоцій від виконання певних видів робіт</p> <p>Розвиток мислення, пам'яті, уваги, розширення знань про шкідників с/г культур. Розвиток спостережливості, уваги, формування навичок практичної діяльності</p>
14	30	<p>Овочівництво відкритого ґрунту. Рання картопля <i>Теоретичні відомості.</i> Харчове значення ранньої картоплі. Сорти. Технологія вирощування ранньої картоплі. Після посадковий обробіток. Обробіток міжрядь. <i>Практичні роботи.</i> Збирання врожаю. Закладання на зберігання.</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає сорти картоплі; - розуміє харчове значення ранньої картоплі. УЧЕНЬ: - вміє збирати врожай картоплі та закладати його на зберігання.</p>	<p>Розвиток сприймання, мислення на основі практичної діяльності. Виховання колективної взаємодії.</p> <p>Розвиток словникового запасу на основі формування знань про овочі. Формування діяльності на основі розв'язку позитивного ставлення до отримання продуктів діяльності.</p> <p>Збагачення словникового запасу на основі знань про етапи вирощування кормових коренеплодів. Виховання обережності, взаємодопомоги.</p> <p>Розвиток мислення на основі отримання нових знань. Поглиблення знань учнів про різні професії у сільськогосподарському виробництві.</p> <p>Формування позитивних емоцій від виконання певних видів робіт</p> <p>Розвиток мислення, пам'яті, уваги, розширення знань про шкідників с/г культур. Розвиток спостережливості, уваги, формування навичок практичної діяльності</p>
15	28	<p>Столові коренеплоди <i>Теоретичні відомості.</i> Технологія вирощування моркви. Сорти моркви, що вирощують на Україні. Технологія вирощування буряку. Технологія вирощування редьки. Вирощування редиски у закритому ґрунті. Сорти редиски. <i>Практичні роботи.</i> Збирання врожаю моркви та буряку, закладання овочів на зберігання.</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає сорти моркви, які вирощують на Україні; - розуміє поняття «технологія вирощування». УЧЕНЬ: - збирає урожай моркви та буряків, закладає їх на зберігання.</p>	<p>Розвиток сприймання, мислення на основі практичної діяльності. Виховання колективної взаємодії.</p> <p>Розвиток словникового запасу на основі формування знань про овочі. Формування діяльності на основі розв'язку позитивного ставлення до отримання продуктів діяльності.</p> <p>Збагачення словникового запасу на основі знань про етапи вирощування кормових коренеплодів. Виховання обережності, взаємодопомоги.</p> <p>Розвиток мислення на основі отримання нових знань. Поглиблення знань учнів про різні професії у сільськогосподарському виробництві.</p> <p>Формування позитивних емоцій від виконання певних видів робіт</p> <p>Розвиток мислення, пам'яті, уваги, розширення знань про шкідників с/г культур. Розвиток спостережливості, уваги, формування навичок практичної діяльності</p>
16	34	<p>Догляд за овочевими культурами <i>Теоретичні відомості.</i> Боронування посівів. Боротьба з бур'янами. Проріджування посівів. Розпушування міжрядь. Підгортання рослин. Пасинкування, прищипування рослин. Зрошення. <i>Практичні роботи.</i> Знищення бур'яну на шкільному полі. Проріджування посівів, підгортання овочів.</p>	<p>УЧЕНЬ: - розуміє поняття «боронування», «зрошення», «пасинкування», «прищипування». УЧЕНЬ: - вміє боротися з бур'янами; - проріджує посіви; - вміє підгортати овочі; - дотримується правил ТБ при роботі з ручними інструментами.</p>	<p>Розвиток сприймання, мислення на основі практичної діяльності. Виховання колективної взаємодії.</p> <p>Розвиток словникового запасу на основі формування знань про овочі. Формування діяльності на основі розв'язку позитивного ставлення до отримання продуктів діяльності.</p> <p>Збагачення словникового запасу на основі знань про етапи вирощування кормових коренеплодів. Виховання обережності, взаємодопомоги.</p> <p>Розвиток мислення на основі отримання нових знань. Поглиблення знань учнів про різні професії у сільськогосподарському виробництві.</p> <p>Формування позитивних емоцій від виконання певних видів робіт</p> <p>Розвиток мислення, пам'яті, уваги, розширення знань про шкідників с/г культур. Розвиток спостережливості, уваги, формування навичок практичної діяльності</p>

17	28	<p>Шкідники сільськогосподарських культур. <u>Теоретичні відомості</u> . Білан капустяний. Яблунева плодожерка. Хрущ. Капустянка. Колорадський жук. Азіатська сарана. <u>Лабораторно-практичні заняття</u> Вивчення і схематичне замальовування будови шкідників с/г культур.</p>	<p>УЧЕНЬ: - називає основних шкідників с/г культур; - розуміє необхідність боротьби зі шкідниками. УЧЕНЬ: - вміє за схемою розрізняти різних шкідників с/г культур.</p>	
18	42	<p>Найпростіше перероблення овочів. <u>Теоретичні відомості</u> Види перероблення овочів: соління, квашення, консервування. Санітарно-гігієнічні вимоги при переробленні овочів. Тара для квашення капусти. Інструменти і пристосування для подрібнення капусти. Норма солі і спецій. Умови, необхідні для квашення капусти та її зберігання. <u>Практичні роботи</u> Підготовка тари для квашення капусти. Очищення качанів та їх зважування. Підрахунок необхідної кількості солі та її відважування. Шаткування капусти і моркви, посипання сіллю, складання і трамбування нашаткованої капусти.</p>	<p>УЧЕНЬ: - називає види перероблення овочів; - знає технологію приготування квашеної капусти; - називає умови, необхідні для квашення та зберігання капусти; - знає правила техніки безпеки. УЧЕНЬ: - дотримується санітарно-гігієнічних вимог при переробленні капусти; - самостійно шаткує капусту, нарізає моркву, відважує спеції, складає капусту для квашення в тару.</p>	<p>Формування діяльності на основі розвитку умінь виконувати практичні завдання за інструктивною карткою. Розвиток математичних здібностей.</p> <p>Формування вмінь та навичок по обробці та зберіганню капусти як мотивація до правильного ведення домашнього господарства.</p>
19	66	<p>Тваринництво. Технологія виробництва молока. <u>Теоретичні відомості</u> Хімічний склад і властивості молока. Фактори, що впливають на склад молока. Будова вим'я корів. Будова дійки. Утворення, накопичення і віддача молока короною. Тривалість віддачі молока. Фактори, що впливають на віддачу молока. Тривалість доїння однієї корови. Зміни, що відбуваються у молочній залозі корови під час віддачі молока. Породи молочної худоби в Україні. Молочно-м'ясні породи. Системи і способи утримання молочної худоби. <u>Практичні роботи</u> Підготовка доярів до виконання практичних робіт. Прибирання тваринницьких приміщень. Готування кормів до роздачі. Роздавання кормів. Доїння корів.</p>	<p>УЧЕНЬ: - знає властивості молока; - розуміє процес утворення і віддачі молока; - знає фактори, які впливають на якість молока; - знає породи тварин; - називає способи утримання тварин. УЧЕНЬ: - вміє прибирати тваринницькі приміщення; - готує корми до роздавання тваринам; - роздає корми тваринам; - доїть корів.</p>	<p>Прищеплення дбайливого ставлення до с/г тварин. Розширення уявлень про працю в тваринництві.</p> <p>Розвиток умінь самостійно виконувати практичні роботи по роздоюванню корів. Розвиток загальнонавчальних умінь та навичок на основі практичної діяльності по прибиранню тваринницьких приміщень, роздачі кормів тваринам, доїнню корів.</p>
20	70	<p>Вирощування і відгодівля молодняку великої рогатої худоби. <u>Теоретичні відомості</u>. Норми і раціони годівлі тільних і ялових корів за періодами тільності. Якість кормів для тільних корів. Залежність здоров'я теляти від складу і якості кормів для</p>	<p>УЧЕНЬ: - називає періоди тільності корів; - знає різницю раціонів годування тільних і ялових корів; - розуміє вплив якості кормів для</p>	<p>Збагачення уявлень про особливості догляду за</p>

	<p>тільної корови. Годування теляти в перші дні його життя і догляд за ним. Схема випоювання телят. Вимоги до розміщення новонароджених телят. Санітарно-гігієнічні вимоги до утримання телят і їх годівлі. Раціон відгодівлі молодняку.</p> <p><u>Практичні роботи.</u> Перевірка якості кормів. Визначення їх кількості (на око) згідно раціону. Роздача корму коровам. Спостереження за поїданням корму. Прибирання корівника, мийного і молочного відділень. Індивідуальне доїння новотільної корови, напування теляти молозивом. Годування теляти за схемою випоювання.</p>	<p>тільної корови на здоров'я теляти;</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає кратність доїння під час роздоювання; - має поняття про роздоювання; - знає санітарно-гігієнічні вимоги до утримання телят; - знає раціон годівлі молодняку. <p>УЧЕНЬ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміє визначати якість кормів; - визначає кількість корму (на око); - вміє виконувати перше доїння корови після отелення; - напуває і годує новонароджене теля. 	<p>коровами до і після отелення.</p> <p>Розвиток умінь самостійно виконувати практичні роботи по роздоюванню новотільних корів і годуванню телят у перші дні після народження; формування стійкості та вибірковості уваги. Прищеплення дбайливого ставлення до новонароджених телят. Розвиток рухової активності під час роздоювання.</p>
--	---	--	---

Орієнтовний календарно-тематичний план
8 клас 280 годин

№ з/п	Назви тем	Всього годин	Тип уроку			Тематична атестація
			Урок засвоєння нових знань	Практичне заняття	Урок повторення і узагальнення	
1	І семестр (128 годин) Вступне заняття Завдання навчання у наступному році. Проведення виробничої практики. Вибір ланкових і призначення відповідальних за реманент. Перевірка стану реманенту.	3	2		1	
2	Збирання врожаю сорго <i>Теоретичні відомості.</i> Строки збирання сорго. Правила збирання. Облік врожаю. Підготовка рослин сорго для подальшого обробітку. Затарювання і транспортування до сховищ. Закладання у сховище. Зберігання взимку. <i>Практичні роботи.</i> Збирання врожаю сорго. Підготовка рослин для подальшого обробітку, затарювання і закладання у сховище.	17	4	10	2	1
3	Збирання кормових коренеплодів і облік врожаю <i>Теоретичні відомості.</i> Строки збирання кормових коренеплодів. Черговість збирання кормових коренеплодів. Способи збирання і правила обрізування бурячиння. Запобіжні заходи при обрізуванні бурячиння. Визначення врожайності з 1 га. Механізація збирання кормових коренеплодів. <i>Практичні роботи.</i> Підкопування турнепсу лопатами, вибирання кормових буряків і турнепсу з рядків вручну, складання в купу. Обрізання бурячиння ножем. Зважування коренеплодів чи вимірювання кошиками. Підрахування загальної кількості зібраних коренеплодів. Транспортування коренеплодів до місця зберігання. Визначення врожайності з 1 га.	30	5	22	2	1
4	Закладання кормових коренеплодів на зберігання <i>Теоретичні відомості.</i> Умови, необхідні для зберігання кормових коренеплодів. Способи зберігання кормових коренеплодів. Псування коренеплодів при неправильному зберіганні. Контроль за збереженістю коренеплодів. Заходи, необхідні для дотримання нормальних умов зберігання коренеплодів. Поняття про ліжність коренеплодів. Першочергове згодовування тваринам нелітних коренеплодів. <i>Практичні роботи.</i> Закладання кормових буряків і турнепсу у сховище насипом у засіки. Систематичне спостереження за збереженням і умовами зберігання кормових коренеплодів. Закладання бурта: заглиблення ґрунту, будова вентиляційних каналок посередині, установлення вентиляційних труб, укладання коренеплодів, накриття соломою і зверху землею.	20	7	10	2	1
5	Збирання і облік врожаю капусти <i>Теоретичні відомості.</i> Строки збирання капусти пізніх сортів. Правила збирання. Облік врожаю. Визначення врожайності з 1 га. Причини розриву качанів під час їх росту. Процеси, які відбуваються в качанах капусти в останній період вегетації. <i>Практичні роботи.</i> Рубання качанів сікачами. Очищення від нижніх листків і зважування. Визначення врожайності капусти. Відбір качанів, придатних для зимового зберігання. Закладання на зимове зберігання.	22	4	16	1	1
6	Найпростіше перероблення овочів <i>Теоретичні відомості.</i> Види перероблення овочів: соління, квашення, консервування. Санітарно-гігієнічні вимоги при переробленні овочів. Тара для квашення капусти та її підготовки. Інструменти і пристосування для подрібнення капусти. Норма солі і спецій. Умови, необхідні для квашення	18	8	8	1	1

7	<p>капусти та її зберігання. <u>Практичні роботи.</u> Готування тари для квашення капусти. Очищення качанів та їх зважування. Підрахунок необхідної кількості солі та її відважування. Шаткування капусти і моркви, посипання сіллю, складання і трамбування нашаткованої капусти. Спостереження за процесом квашення.</p> <p>Основні сільськогосподарські машини і підготовка їх до зими</p> <p><u>Теоретичні відомості.</u> Грунтообробні і посівні сільськогосподарські машини. Стислі відомості про будову і призначення цих машин. Будова робочих органів. Правила зберігання сільськогосподарських машин. Способи запобігання пошкодженню металевих і гумових частин. Деталі і вузли сільськогосподарських машин, які потребують ретельного зберігання.</p> <p><u>Практичні роботи.</u> Огляд сільськогосподарських машин. Знімання гумових деталей. Змащення машин для зимового зберігання. Покращення металевих і дерев'яних деталей олійними фарбами. Установлення машин на зимове зберігання. Здача гумових виробів на склад.</p>	10	6	2	1	1
8	<p>Практичне повторення Підготовка с / г машин до зими. Шаткування і квашення капусти.</p>	8		6	1	1
II семестр (152 годин)						
9	<p>Вступне заняття Бесіда з учнями про роботу протягом II семестру. Перевірка стану реманенту.</p>	3	3			
10	<p>Норми і раціони годівлі тварин <u>Теоретичні відомості.</u> Поняття про правильну годівлю тварин. Поживність кормів. Поняття про кормові одиниці. Порівняння кормів за поживністю. Потреба тварин у поживних речовинах. Норми годівлі тварин. Раціони. Початкове ознайомлення із складанням найпростіших раціонів. <u>Вправи.</u> Визначення більш поживних і менш поживних кормів за їх складом. Відважування грубих і соковитих кормів у кількості, яка складає за поживністю одну кормову одиницю. Зважування грубих, соковитих і концентрованих кормів у кількостях, що становлять добовий раціон годівлі однієї якоїсь тварини. Зважування кормів у кількості, що дорівнює нормі годування якоїсь тварини. Підрахунок за допомогою таблиці кількості кормів, що відповідають одній кормовій одиниці. Добір корму за видами кормів для раціону корів. Складання найпростіших раціонів годівлі корів.</p>	16	4	10	1	1
11	<p>Годівля дійних корів <u>Теоретичні відомості.</u> Норми годівлі дійних корів. Залежність норм годівлі від живої маси і кількості надоеного молока. Раціони годівлі дійних корів. Кратність годування і черговість роздачі кормів. <u>Практичні роботи.</u> Перевірка якості кормів за зовнішнім виглядом. Зважування добової дачі кормів. Розподіл добової норми кормів на разові. Готування кормів до згодовування. Роздавання кормів. <u>Вправи.</u> Обмірювання дійних корів для визначення їх живої маси. Визначення за допомогою таблиці живої маси корови за результатами обмірювання. Складання найпростішого раціону для дійних корів.</p>	17	7	8	1	1
12	<p>Механізація трудомістких процесів у тваринництві <u>Теоретичні відомості</u> Трудомісткі види робіт у тваринництві. Механізація доїння корів. Загальне ознайомлення з доїльними установками. Доїння за допомогою переносних доїльних апаратів та в молокопровід. Механізація прибирання гною. Механізація приготування і роздавання кормів. <u>Експерсії</u> Ознайомлення з доїльною установкою і з доїльними апаратами. Ознайомлення з механізмами, що застосовуються для прибирання гною з корівників. Ознайомлення з кормоцехом і</p>	16	12	2	1	1

13	<p>кормороздавачами.</p> <p>Трактор і основні сільськогосподарські машини <i>Теоретичні відомості</i></p> <p>Загальна характеристика тракторів; тип трактора, призначення і використання в рослинництві і тваринництві. Загальна характеристика плугів і культиваторів, їх призначення. Сівалки та збиральні машини, що використовуються у овочівництві.</p> <p><i>Екскурсія</i></p> <p>Ознайомлення з тракторами і сільськогосподарськими машинами.</p>	14	11	1	1	1
14	<p>Вирощування огірків у захищеному ґрунті <i>Теоретичні відомості</i></p> <p>Біологічні особливості рослин огірків, які вирощуються у захищеному ґрунті, особливості сортів огірків для вирощування у закритому ґрунті. Вирощування огірків у парниках та весняних теплицях. Вирощування розсади огірків для захищеного ґрунту. Умови вирощування розсади. Строки сівби насіння. Готовність розсади для висаджування на постійне місце. Відстань між рослинами при висаджуванні. Готування ґрунту теплиці чи парника для висаджування огіркової розсади. Висаджування розсади. Догляд за рослинами. Значення вологості повітря при вирощуванні огірків у захищеному ґрунті. Оптимальна вологість. Контроль за вологістю повітря.</p> <p><i>Практичні роботи</i></p> <p>Готування ґрунту теплиці. Заготівля плівкових горщечків і заправлення їх торфоперегнійною сумішшю. Висів насіння у горщечки, накриття їх плівкою. Спостереження за сходами і температурою приміщення. Додаткове освітлення при появі сходів. Спостереження за температурою і вологістю повітря. Поливання і обризування підлог у теплиці водою (в міру необхідності). Визначення готовності розсади до висаджування на постійне місце. Розмічання місць садіння за допомогою метра. Накопування ямок для садіння розсади. Поливання. Підгодівля. Підв'язування рослин. Підсипання ґрунту. Визначення вологості повітря. Спостереження за температурою повітря. Обприскування водою проходів (в разі необхідності). Прищеплювання верхівок рослин (при необхідності). Обпилювання рослин вручну. Збирання і облік врожаю.</p> <p>Практичне повторення <i>Види робіт.</i> Роздача корму дійним коровам за раціоном.</p>	34	10	20	2	2
15	<p>Догляд за молодим і плодоносним садом <i>Теоретичні відомості</i></p>	8		6	1	1
16	<p>Будова крони плодового дерева: центральний провідник, основні скелетні гілки, бокові гілки. Однорічний, дворічний і багаторічний прирости дерева. Листяні і плодові бруньки. Плодові гілочки. Обрізування молодих дерев. Мета обрізування. Підрізування і вирізування гілок. Правила підрізування і вирізування гілок. Вирізування «на кільце». Визначення правильного напрямку зрізу. Обрізування плодоносних дерев. Мета обрізування. Інструменти для обрізування. Правила користування ними. Відпилювання великих гілок. Правила відпилювання. Оброблення місць зрізу. Дія обрізування на рослину. Зміни у рості дерева та його плодоношенні, викликані обрізуванням. Недоліки крони дерева, які усуваються обрізуванням. Ріст дерева після обрізування.</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Обрізування молодих і плодоносних дерев по крейдових позначках, зроблених учителем. Відпилювання великих гілок. Оброблення місць зрізу.</p> <p><i>Вправи.</i> Підрізування гілок «на бруньку». Визначення правильного напрямку зрізу гілок. Вирізування гілок «на кільце».</p> <p>Практичне повторення <i>Види робіт.</i> Внесення органічних добрив на поля. Участь у підготовці ґрунту на полях овочевих та інших культур.</p>	32	9	20	1	2
17		12		10	1	1

№ з/п	Назви тем	Всього годин	Тип уроку			Тематична атестація
			Урок засвоєння нових знань	Практичне заняття	Урок повторення і узагальнення	
I семестр (176 години)						
1	Вступне заняття Завдання навчання учнів у 9 класі. Призначення ланкових чи бригадира, їх обов'язки. Правила поведінки учнів під час виробничої практики на молочно – товарній фермі.	3	2		1	
2	Будова доїльного апарата , що використовується на базовій фермі <u>Теоретичні відомості.</u> Складові частини доїльного апарата: доїльні стакани, пульсатор, колектор, комплект гнучких шлангів, доїльне відро з кришкою чи обладнання для підключення до молокопроводу. Призначення цих частин. Будова доїльних стаканів, пульсатора, колектора. <u>Вправи.</u> Розбирання і складання доїльного апарата. Розбирання і складання доїльного стакану. Розбирання і складання пульсатора і колектора.	10	5	4		1
3	Безпека праці на молочно – товарній фермі з частковою механізацією виробничих процесів Правила безпечної роботи під час прибирання стійл, проходів, годівничок і поїлок, роздавання кормів, прив'язування і відв'язування корів при випусканні їх з корівника на вигульний двір. Техніка безпеки при машинному доїнні корів. Дотримання безпеки під час роботи механізмів, які видаляють гній з корівника.	6	4		1	1
4	Заходи і правила пожежної безпеки на молочних фермах. Технологія машинного доїння корів <u>Теоретичні відомості.</u> Основний процес у доїнні корів (видоювання молока з вимені) і допоміжні операції (підхід до корови, обмивання вимені теплою водою, витирання, масаж вимені, здоювання перших струминок молока, надягання доїльних стаканів на дійки). Заклучні операції. Машинне доїння корів у доїльних приміщеннях. Спостереження за доїнням корів двома і трьома апаратами. <u>Екскурсії.</u> Ознайомлення з організацією доїння корів на фермі у спеціальних доїльних приміщеннях.	9	7		2	
5	Виробнича санітарія і особиста гігієна доярів (доярок) Санітарні вимоги до виробничих приміщень і корівників молочних і мийних відділень. Заходи по дотриманню санітарного стану приміщень, миття молочного устаткування після кожного доїння і генеральне чищення і миття, періодичне протирання віконного скла, вентиляція приміщень і провітрювання після випускання тварин на прогулянку. Санітарні вимоги до кормів, води, підстилки. Спецодяг доярів (доярок), догляд за ним. Особиста гігієна доярів (доярок). Періодичний медичний огляд доярів (доярок). Аптечка .	3	2			1
6	Машинне доїння корів <u>Теоретичні відомості.</u> Готування доїльного апарата до доїння. Готування корови до доїння. Правила включення доїльного апарата і надягання доїльних станків. Спостереження за процесом доїння. Правила машинного додоювання і зняття доїльних станків. Визначення на слух правильності роботи пульсатора. Техніка безпеки при роботі на доїльних машинах. <u>Практичні роботи.</u> Підготовка доярів до виконання практичних робіт. Перевірка справності доїльних апаратів та наявності необхідного посуду. Виконання операцій по доїнню корови під наглядом учителя.	34	10	22	1	1
7	Практичне повторення <u>Види робіт.</u> Прибирання тваринницьких приміщень. Готування	32		28	3	1

8	<p>кормів до роздачі. Роздавання кормів. Доїння корів.</p> <p>Будова вимені корови, утворення і віддача молока Права і ліва половини і долі вимені. Їх особливість. Особливість шкіри вимені. Будова молочної залози: альвеоли, вивідні протоки, молочні канали і ходи. Молочна цистерна, її розташування.</p> <p>Будова дійки. Утворення, накопичення і віддача молока коровою. Тривалість віддачі молока. Фактори, що впливають на віддачу молока. Зміни, що відбуваються у молочній залозі корови під час віддачі молока. Зовнішні ознаки початку віддачі (припуску) молока. Припуск молока і доїння корови. Тривалість доїння однієї корови.</p>	8	6		1	1
9	<p>Устаткування для первинного оброблення молока Первинне оброблення молока – фільтрування і охолодження.</p> <p>Будова фільтра при доїнні в переносні відра. Догляд за фільтрами. Будова фільтра при доїнні в молокопровід. Догляд за фільтром на установці АДМ-8. Охолодження молока одразу після доїння. Найпростіший пристрій для охолодження молока на установці АДМ-8 та ін. Охолоджувач молока.</p>	6	4		1	1
10	<p>Основи годівлі корів Потреба організму корови у певній кількості поживних речовин. Наслідки нестачі цих речовин при годівлі корів. Норми годівлі корів. Залежність норм годівлі від віку, фізіологічного стану, продуктивності, живої маси корів.</p> <p>Складання раціонів годівлі корів на основі норм годування з урахуванням наявних кормів. Поняття про збалансований раціон. Типові раціони. Раціон для корів базової ферми. Здійснення нормованої годівлі на фермах з різними умовами утримання тварин. Нормована годівля на базовій фермі.</p>	9	7		1	1
11	<p>Годівля тільних і ялових корів <i>Теоретичні відомості.</i> Норми і раціони годівлі тільних і ялових корів за періодами тільності. Якість кормів для тільних корів. Залежність здоров'я теляти від складу і якості кормів для тільної корови.</p> <p><i>Практичні відомості.</i> Перевірка якості кормів. Визначення їх кількості (на око) згідно раціону. Роздача корму коровам. Спостереження за поїданням корму.</p>	28	12	14	1	1
12	<p>Практичне повторення <i>Види робіт.</i> Прибирання корівника, мийного і молочного відділень. Ручне і машинне доїння корів, миття молочного посуду. Генеральне чищення доїльних апаратів. Роздача кормів коровам.</p>	28		26	1	1
II семестр (209 годин)						
13	<p>Вступне заняття Підбиття підсумків роботи за перший семестр і завдання навчання на другий семестр. Аналіз роботи бригадирів, призначення бригадирів на другий семестр.</p>	3	2		1	
14	<p>Виготовлення інвентарю для прибирання господарства <i>Теоретичні відомості.</i> Виготовлення віників та мітел. Теоретичні відомості. Правила техніки безпеки при роботі з інструментами і пристосуваннями для виготовлення віників та мітел з рослин сорго. Технологія виготовлення мітел. Інструменти і пристосування. Матеріали для обробних робіт (шліфувальна шкурка та ін .)</p> <p><i>Практичні роботи.</i> Виготовлення заготовок з рослин сорго. Підготовка матеріалу для виготовлення віників та мітел. Виготовлення віників . Виготовлення мітел. Обробні роботи (зачищення поверхні шкуркою) .</p>	22	6	14	1	1
15	<p>Машини і устаткування для приготування кормів , їх навантаження і роздача. <i>Теоретичні відомості.</i> Подрібнювачі грубих кормів, їх назва, принцип дії основного робочого органу машини для миття і подрібнення кореневих бульбоплодів. Машини для підготовки концентрованих кормів до згодовування (зерноподрібнювачі, устаткування для приготування</p>	12	7		4	1

16	<p>комбікормів). Машини для навантаження грубих кормів, силосу і коренеплодів. Завантаження сухих концентрованих кормів. Машини для роздачі кормів. Стационарні роздавачі кормів. <i>Екскурсії</i>. Ознайомлення з комбікормовим заводом і кормопідготовчим цехом.</p> <p>Машинне доїння корів двома апаратами <i>Теоретичні відомості</i>. Розміщення апаратів між коровами, яких необхідно доїти. Порядок підготовки корів до доїння і надівання доїльних стаканів. Виконання заключних операцій. Перенесення апаратів після видоювання корів. <i>Практичні роботи</i>. Готування доїльних апаратів до доїння. Розміщення апаратів біля перших чотирьох корів так, щоб між кожної парою корів знаходився апарат. Перевірка справності доїльного апарату. Готування першої корови до доїння, надягання на її дійки доїльних стаканів. Додоювання першої корови, зняття доїльних стаканів, готування другої корови до доїння, надягання доїльних стаканів. Додоювання третьої корови, зняття доїльних стаканів, підготовка четвертої корови до доїння, надягання доїльних стаканів. Додоювання другої корови і зняття доїльних стаканів, а потім додоювання четвертої корови. Перенесення доїльних апаратів до наступної четвірки корів і розміщення їх поміж ними.</p>	24	8	14	1	1
17	<p>Годування дійних новотільних корів <i>Теоретичні відомості</i>. Норми годування дійних і новотільних кормів. Раціони годування дійних корів. Раціони годування корови в день отелення і в наступні 10 днів, напування новотільної корови. Раціони годівлі дійних і новотільних корів на базовій фермі. <i>Практичні роботи</i>. Роздача кормів тваринам. Контроль за кількістю розданого корму: окомірне визначення і вибіркоче зважування кормів для дійних і особливо новотільних корів. Спостереження за поїданням корму.</p>	18	8	8	1	1
18	<p>Роздоювання новотільних корів і годування теляти у перші 10 днів <i>Теоретичні відомості</i>. Кратність доїння під час роздоювання. Поняття про молозиво, властивості молозива та його значення. Перше доїння корови після отелення. Поняття про роздоювання. Додавання корму на роздоювання. Щоденний облік молока від роздоюваної корови, контроль за станом вимені. Запалення молочної залози (мастит) та його попередження. Годування теляти в перші 10 днів його життя і догляд за ним. <i>Практичні роботи</i>. Схема випоювання телят. Прийом новонародженого теляти, обтирання його насухо, розміщення у продезинфіковану індивідуальну клітку на товстий шар чистої сухої солом'яної підстилки. Промивання поїлки гарячою водою з содою, обполіскування чистою водою з содою, обполіскування чистою водою і просушування. Індивідуальне доїння новотільної корови. Напування теляти молозивом. Витирання теляти після напування. Наступне годування – за схемою випоювання телят. Доїння новотільної корови з тривалим масажем. Облік молока від роздоюваної корови.</p>	14	6	6	1	1
19	<p>Механізація робіт по прибиранню гною <i>Теоретичні відомості</i>. Різноманітність засобів прибирання гною, його навантаження і транспортування. Вибір засобів механізації прибирання гною в залежності від способу утримання тварин і властивостей гною. Властивості гною в залежності від застосовуваної підстилки (соломистий гній з незначною кількістю вологи, напіврідкий гній з тирсою, рідкий гній без підстилки). Скробкові транспортери (горизонтальний і похилий). Гідрофікована установка, пневматична установка, скреперна установка. Їх застосування в різних умовах утримання корів. Машини для прибирання гною з вигульних і переддоїльних майданчиків – бульдозери. <i>Екскурсії</i>.</p>	10	7		2	1

20	<p>Ознайомлення на фермі чи тваринницькому комплексі з різноманітними машинами і механізмами для видалення гною.</p> <p>Практичне повторення <i>Види робіт.</i></p> <p>Прибирання стійла і проходів у корівниках, роздача кормів тваринам, доїння корів.</p> <p>Водопостачання, вентиляція і каналізація на молочнотоварних фермах <i>Теоретичні відомості.</i> Система водопостачання на молочнотоварних фермах. Джерела води, споруди для забору води і подачі її до місць використання на базовій молочнотоварній фермі. Оглядові колодязі водопроводу на території ферми. Водопровідні труби у корівниках. Автопоїлки і розбірні крани. Будова автопоїлки та її дія. Вентиляційне устаткування на фермі. Каналізація на фермі. Заходи і улаштування по попередженню скидання рідких стоків з ферм у водойми.</p> <p><i>Екскурсії.</i> Ознайомлення з спорудженням забору і підняття води для водопостачання.</p>	18	15	2	1
21	<p>Виконання всього комплексу робіт, що входять до обов'язків дояра (доярки) Прибирання стійла і кормових проходів, генеральне прибирання мийного і молочного відділень, роздача кормів, участь у випусканні корів на вигульний майданчик, на прогулянку і на пасовисько, доїння корів, догляд за молочним посудом, генеральне чищення доїльних апаратів.</p> <p>Способи утримання корів <i>Теоретичні відомості.</i> Прив'язний спосіб утримання корів, його застосування. Безприв'язне утримання корів. Утримання корів на глибокій, що довго не змінюється, підстилці. Боксове утримання корів. Інші варіанти утримання безприв'язного утримання корів. Доїння корів при прив'язному утриманні. Доїння і годівля корів при безприв'язному утриманні.</p> <p><i>Екскурсії.</i> Ознайомлення з безприв'язним утриманням корів.</p>	12	9	2	1
22	<p>Структура і організація, оплата праці на молочно – товарних фермах <i>Теоретичні відомості.</i> Загальне ознайомлення з структурою, організацією праці на молочно – товарних фермах. Головні спеціалісти, бухгалтерія, відділення. Спеціалісти: агроном, зоотехнік. Громадські організації сіл. Прийом на роботу та звільнення з роботи. Бригадна форма організації праці на молочних фермах. Склад бригади. Бригадир, його обов'язки. Обов'язки доярів (доярок) – доїння на фермах з частковою механізацією виробничих процесів. Річний виробничий план бригади по надою молока і збереженню телят. Оплата праці доярів (доярок). Розряди тарифної сітки на роботи у тваринництві, оплата праці і преміювання.</p> <p><i>Екскурсії.</i> Ознайомлення з порядком нарахування заробітної плати.</p>	34	30	3	1
23	<p>Практичне повторення <i>Види робіт.</i> Виконання трудових операцій, які входять до обов'язків дояра (доярки).</p>	12	9	2	1
24	<p>Практичне повторення <i>Види робіт.</i> Виконання трудових операцій, які входять до обов'язків дояра (доярки).</p>	14	11	2	1
25	<p>Практичне повторення <i>Види робіт.</i> Виконання трудових операцій, які входять до обов'язків дояра (доярки).</p>	16	12	3	1

№ з/п	Назви тем	Всього годин	Тип уроку			Тематична атестація
			Урок засвоєння нових знань	Практичне заняття	Урок повторення і узагальнення	
	І семестр (288 год.)					
1	Вступне заняття Завдання навчання учнів у 10 класі. Призначення ланкових та бригадира, їх обов'язки. Правила поведінки учнів під час виробничої практики.	4	2		2	
2	Грунтознавство . Грунти та їх родючість. <u>Теоретичні відомості.</u> Земля – основний засіб виробництва у сільському господарстві. Родючість ґрунтів. Властивості ґрунту. Водні властивості ґрунту. Повітряний режим ґрунту, його значення для розвитку рослин. Теплові властивості ґрунту. Значення структури ґрунту.	24	16		7	1
3	Бур'яни та заходи боротьби з ними. <u>Теоретичні відомості.</u> Бур'яни та шкода, що завдається овочевим культурам. Бур'яни та шкода, що завдається плодючим культурам. Засоби боротьби з бур'янами. <u>Лабораторно-практичні заняття.</u> Ознайомлення з бур'янами за гербарними матеріалом. Ознайомлення з бур'янами за насінням.	30	16	4	8	2
4	Сівозміни у землеробстві України. <u>Теоретичні відомості.</u> Поняття про сівозміну та її значення. Культурообороти у парниках і теплицях. <u>Лабораторно-практичні заняття</u> Ознайомлення із сівозмінами певної ґрунтово-кліматичної зони.	14	5	4	4	1
5	Добрива та їх застосування <u>Теоретичні відомості.</u> Значення добрив у підвищенні врожайності і поліпшенні якості плодів, ягід і овочів. Органічні добрива, їх види і коротка характеристика. Види мінеральних добрив, їх характеристика. Мікродобрива, їх значення, строки внесення. <u>Лабораторно-практичні заняття.</u> Вивчення мінеральних добрив за колекціями і натуральними зразками.	32	12	8	10	2
6	Зрошення земель <u>Теоретичні відомості.</u> Значення сприятливої вологості ґрунту в саду, на ягідних та овочевих плантаціях. Зрошення. Поверхнєве зрошення. Дощування. Поняття про види зрошення.	14	10		3	1

7	<p>Плодівництво. Біологічні та морфологічні особливості плодкових культур. <u>Теоретичні відомості.</u> Зерняткові породи. Кісточкові породи. Горіхоподібні культури. Вплив умов зовнішнього середовища на ріст і розвиток плодкових рослин. Найбільш поширені сорти плодкових і ягідних культур. <u>Практичні роботи.</u> Догляд за шкільним садом. Збір врожаю плодкових культур (догляд за врожаєм, збирання врожаю, організація ручного збирання врожаю.)</p>	48	10	30	6	2
8	<p>Організація плодового розсадника <u>Теоретичні відомості</u> Значення розсадника для розвитку садівництва. Вибір місця під розсадник. Організація території. Сівозміни у розсадниках.</p>	12	8		3	1
9	<p>Вирощування підщеп. <u>Теоретичні відомості</u> . Значення підщеп у житті плодкових дерев. Основні вимоги до підщеп. Насінні підщепи. Вирощування насінних підщеп. <u>Лабораторно-практичні заняття</u> . Ознайомлення з насінням плодкових порід. Заготівля насіння плодкових рослин та підготовка його до сівби (стратифікація). Бudoва насіння яблуні. Якість насіння з зовнішнім виглядом .</p>	32	10	12	8	2
10	<p>Товарна обробка плодів <u>Теоретичні відомості</u> . Сортування. Калібрування. Пакування. Перевезення врожаю. <u>Лабораторно-практичні заняття.</u> Ознайомлення з основними видами тари. Правила пакування плодів. Правила сортування плодів. Безпека праці під час збирання врожаю.</p>	18	6	8	3	1
11	<p>Овочівництво Біологічні особливості овочевих культур <u>Теоретичні відомості</u> . Ботаніко-біологічна класифікація. Ріст і розвиток овочевих культур. Способи розмноження. <u>Лабораторно-практичні заняття.</u> Замальовування окремих квіток, листя і плодів овочевих культур.</p>	12	6	3	2	1
12	<p>Розсада, її застосування у овочівництві <u>Теоретичні відомості</u> . Метод розсади в овочівництві: підготовка ґрунтосуміші для парників, теплиць. Сівба насіння і вирощування сіянців. Догляд за розсадою. Загартування розсади. Вирощування розсади у відкритому ґрунті. <u>Практичні роботи</u> . Підготовка ґрунту для вирощування розсади. Догляд за розсадою. Загартування розсади. Пересаджування розсади у відкритий ґрунт.</p>	48	16	24	6	2
13	<p>Овочеві культури групи капуст. <u>Теоретичні відомості</u> . Овочеві культури групи капуст. Строки і способи висаджування розсади капусти. Капуста білоголова, цвітна. Капуста червоноголова, брюссельська, кольрабі. Вирощування білоголової капусти. Система підготовки ґрунту і внесення добрив.</p>	44	14	18	10	2

14	<p><u>Практичні роботи</u> Збирання врожаю капусти. Боротьба з хворобами і шкідниками. Закладання капусти на зберігання</p> <p>Овочівництво відкритого ґрунту. Рання картопля <u>Теоретичні відомості.</u> Харчове значення ранньої картоплі. Сорти. Технологія вирощування ранньої картоплі. Після посадковий обробіток. Обробіток міжрядь.</p> <p><u>Практичні роботи.</u> Збирання врожаю. Закладання на зберігання.</p>	30	8	16	5	1
15	<p>Столові коренеплоди <u>Теоретичні відомості.</u> Технологія вирощування моркви. Сорти моркви, що вирощують на Україні. Технологія вирощування буряку. Технологія вирощування редьки. Вирощування редиски у закритому ґрунті. Сорти редиски.</p> <p><u>Практичні роботи.</u> Збирання врожаю моркви та буряку, закладання овочів на зберігання.</p>	28	10	15	2	1
16	<p>Догляд за овочевими культурами <u>Теоретичні відомості.</u> Боронування посівів. Боротьба з бур'янами. Проріджування посівів. Розпушування міжрядь. Підгортання рослин. Пасинкування, прищипування рослин. Зрошення.</p>	34	12	18	3	1
17	<p><u>Практичні роботи.</u> Знищення бур'яну на шкільному полі. Проріджування посівів, підгортання овочів.</p> <p>Шкідники сільськогосподарських культур. <u>Теоретичні відомості.</u> Білан капустяний. Яблунева плодожерка. Хрущ. Капустянка. Колорадський жук. Азіатська сарана.</p> <p><u>Лабораторно-практичні заняття</u> Вивчення і схематичне замальовування будови шкідників с/г культур.</p>	28	10	10	7	1
18	<p>Найпростіше перероблення овочів. <u>Теоретичні відомості</u> Види перероблення овочів: соління, квашення, консервування. Санітарно-гігієнічні вимоги при переробленні овочів. Тара для квашення капусти. Інструменти і пристосування для подрібнення капусти. Норма солі і спецій. Умови, необхідні для квашення капусти та її зберігання.</p> <p><u>Практичні роботи</u> Підготовка тари для квашення капусти. Очищення качанів та їх зважування. Підрахунок необхідної кількості солі та її відважування. Шаткування капусти і моркви, посипання сіллом, складання і трамбування нашаткованої капусти.</p>	42	14	18	8	2
19	<p>Тваринництво. Технологія виробництва молока. <u>Теоретичні відомості</u> Хімічний склад і властивості молока. Фактори, що впливають на склад молока. Будова вим'я корів. Будова дійки. Утворення, накопичення і віддача молока коровою. Тривалість віддачі молока. Фактори, що впливають на віддачу молока. Тривалість доїння однієї корови. Зміни, що відбуваються у молочній залозі корови під час віддачі молока. Породи молочної худоби в Україні. Молочно-</p>	66	24	28	12	2

20	<p>м'ясні породи. Системи і способи утримання молочної худоби. <u>Практичні роботи</u> Підготовка доярів до виконання практичних робіт. Прибирання тваринницьких приміщень. Готування кормів до роздачі. Роздавання кормів. Доїння корів.</p> <p>Вирощування і відгодівля молодняку великої рогатої худоби. <u>Теоретичні відомості.</u> Норми і раціони годівлі тільних і ялових корів за періодами тільності. Якість кормів для тільних корів. Залежність здоров'я теляти від складу і якості кормів для тільної корови. Годування теляти в перші дні його життя і догляд за ним. Схема випоювання телят. Вимоги до розміщення новонароджених телят. Санітарно-гігієнічні вимоги до утримання телят і їх годівлі. Раціон відгодівлі молодняку. <u>Практичні роботи.</u> Перевірка якості кормів. Визначення їх кількості (на око) згідно раціону. Роздача корму коровам. Спостереження за поїданням корму. Прибирання корівника, мийного і молочного відділень. Індивідуальне доїння новотільної корови, напування теляти молозивом. Годування теляти за схемою випоювання.</p>	70	36	24	8	2
----	--	----	----	----	---	---

Перелік літературних джерел

1. Білик М. О., Євтушенко М. Д. Захист овочевих культур від хвороб і шкідників: Навчальний посібник – Х.: Ескада, 2003. – 464 с.
2. Дурст Л., Виттман М. Кормление с / х животных. – В.: Нова книга, 2003. – 384 с.
3. Кравинко М. С. Землеробство: Підручник.–К.: Либідь, 2002 – 496 с.
4. Лапин А. Г., Усов М. А. Основы агрономии. – Л.: Гидрометеоздат, 1990. – 488 с.
5. Практикум із машинвикористання в рослинництві: Навчальний посібник / За ред. Мельника. – К.: Кондор, 2004. – 284 с/
6. Ратомська З. С. Механізація с / г. – Л.: Оріяна – Нова, 2000. – 140 с.
7. Рослинництво. Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 312 с.
8. Скалецька Л. Ф., Подпратов Т. І. Зберігання та переробка продукції рослинництва: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 200 –303 с.
9. Тваринництво: Поради для фермерів / За ред. М. Г. Лановської, Р. М. Черненко та ін. – К.: Вища школа, 2001. – 167 с.
10. Програми спеціальних загальноосвітніх шкіл для розумово відсталих дітей. Збірник 2. Трудове і професійне навчання. – К.: РНМК, 1991. – 379 с.